

ALEKSANDRA CIEŚLAR
Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka Jagiellońska
 <https://orcid.org/0000-0001-6150-4198>

DOI: 10.26106/mhda-2h12

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ W ROKU 2019. SPRAWOZDANIE

W roku 2019 struktura organizacyjna Biblioteki Jagiellońskiej uległa niewielkim zmianom. Z dniem 1 grudnia utworzono Oddział Czasopism (pod kierownictwem mgr. Adama Tomaszewicza), w którym wyodrębniono dwie sekcje: Sekcję Formatów I–III (pod kierownictwem dr Teresy Kaźmierczyk) oraz Sekcję Formatów IV–V (pod kierownictwem mgr. Artura Kobera). Oddział Opracowania Zbiorów (OOZ) zmienił swą nazwę na Oddział Katalogowania Książek. Nazwy zmieniły również sekcje wchodzące w skład tego Oddziału – Sekcja Druków Zwartych zmieniła nazwę na Sekcję Katalogowania Bieżącego (pod kierownictwem mgr. Moniki Zębali), natomiast Sekcja Opracowania Przedmiotowego na Sekcję Katalogowania Retrospektywnego (pod kierownictwem dr Wiolety Hryniewicz). Likwidacji uległa dotychczasowa Sekcja Wydawnictw Ciągłych. Zlikwidowano także Sekcję Przechowywania i Udostępniania Czasopism, działającą w ramach Oddziału Gromadzenia Zbiorów (OGr). Nastąpiły również niewielkie zmiany personalne na stanowiskach kierowniczych:

- mgr Małgorzata Kusak – z dniem 1 czerwca objęła kierownictwo Sekcji Wydawnictw Kulturalnych w Oddziale Organizacji (OOrg),
- mgr Krystyna Sanetra – od 1 czerwca objęła stanowisko p.o. kierownika Oddziału ds. Projektów.

Skład Dyrekcji nie zmienił się – funkcję dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej nadal pełnił prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, jego zastępcami byli: mgr Aleksandra Cieślar (zastępca dyrektora ds. administracji), mgr Krzysztof Frankowicz (zastępca dyrektora ds. zbiorów) oraz mgr inż. Tomasz Zacharski (zastępca dyrektora ds. rozwoju).

PRACOWNICY

W roku sprawozdawczym Biblioteka zatrudniała ogółem 382 osoby (stan na dzień 31 grudnia 2019 roku), w tym 250 kobiet (65%) i 132 mężczyzn (35%). W działalno-

ści podstawowej zatrudnionych było 317 osób (w tym 255 na stanowiskach bibliotekarskich), zaś 65 osób to pracownicy administracji, obsługi technicznej oraz porządkowej. W niepełnym wymiarze etatu pracowało 10 osób.

W 2019 roku w BJ pracowało także 6 wolontariuszy (w Oddziale Zbiorów Specjalnych (OZS) oraz w Oddziale Magazynów (OMa)), a także 4 osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych (umów zleceń oraz umów o dzieło) w celu realizacji konkretnych zadań.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2019 roku*

Wyszczególnienie	Ogółem	Działalność podstawowa	Administracja, obsługa techniczna i porządkowa
Liczba pracowników	382	317	65
w tym: pełnozatrudnieni	372	309	63
w tym: kobiety	215	180	35
w tym: kobiety pełnozatrudnione	211	177	34
Etaty przeliczeniowe ogółem	377,75	313,75	64,00

* zmodyfikowana tabela z formularza sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, Dział 3, poz. 1)

Wśród zatrudnionych były 23 osoby ze stopniem naukowym doktora (w tym 2 z habilitacją). Kilka osób kontynuowało studia doktoranckie: mgr Ekaterina Baumann (na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego (WZiKS UJ)), mgr Krzysztof Frankowicz (na Wydziale Filozoficznym Akademii Ignatianum w Krakowie), mgr Michał Lewicki (na Wydziale Historycznym UJ), mgr Ewa Valde-Nowak (na WZiKS UJ), mgr Barbara Żurek (na Wydziale Historycznym UJ). Mgr Olga Konatowska uzyskała stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie bibliologia i informatologia (dysertacja *Rola ilustratora i funkcje ilustracji w wypowiedziach polskich twórców grafiki książkowej w latach 1945–2015*, przygotowana pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Komzy, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego). Stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia uzyskał również mgr Jakub Krzysztonek (dysertacja *Nowa Huta w latach 70. XX wieku. Życie socjalistycznego miasta*, przygotowana pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Bogdana Stanaszka). Mgr Edyta Gałuszka ukończyła studia podyplomowe Marketing Internetowy na Wydziale Humanistycznym Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (AGH). Bogdan Celary ukończył niestacjonarne studia magisterskie na Wydziale Zarządzania Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej (specjalność Zarządzanie Zasobami Ludzkimi). Marzena Napora ukończyła niestacjonarne studia magisterskie na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe na Wydziale Stosunków Międzynarodowych i Politycznych UJ. Michał Patulski ukończył studia magisterskie na kierunku Neofilologia w Instytucie Filologii

Orientalnej na Wydziale Filologicznym UJ. Norbert Nocóń ukończył studia magisterskie na Wydziale Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego (specjalność Administracja Publiczna). Katarzyna Skrzyniarz ukończyła studia magisterskie na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (UP) (specjalność Art & Design). Daniel Baumann kontynuował studia magisterskie na WZiKS UJ (kierunek Zarządzanie Informacją).

Troje pracowników odbyło krajowe staże naukowe: mgr Aneta Giza (w Bibliotece AGH), mgr Joanna Komorowska (w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie) oraz mgr Katarzyna Nosal (w Bibliotece Naukowej PAN i PAU w Krakowie).

Pracownicy podnosili również kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w licznych szkoleniach i prezentacjach o różnorodnej tematyce:

- pracownicy OoZ uczestniczyli w szkoleniach dotyczących katalogowania różnego rodzaju dokumentów w nowym systemie bibliotecznym Alma (z zakresu tworzenia rekordów bibliograficznych i kartoteki haseł wzorcowych (khw), Deskryptorów Biblioteki Narodowej (DBN) itd.),
- pracownicy Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej (OUZiIN) uczestniczyli w licznych webinarach, prelekcjach i warsztatach dotyczących głównie prezentacji produktów firmy Elsevier, baz danych, korzystania z elektronicznych źródeł informacji, sporządzania raportów cytowań itp.,
- pracownicy Oddziału Zbiorów Cyfrowych (OZC) uczestniczyli w kursach i szkoleniach dotyczących prawa autorskiego, parametryzacji, tworzenia i używania narzędzi cyfrowych, działania systemów informatycznych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (w tym POL-onu) w ramach nowej ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, koncepcji zarządzania,
- pracownicy Oddziału ds. Projektów brali aktywny udział w szkoleniach i kursach dotyczących kadr i płac, przedsiębiorczości, narzędzi marketingowych, mediów społecznościowych, prowadzenia negocjacji oraz zarządzania finansami,
- pracownicy OOrg uczestniczyli w szkoleniach dotyczących profesjonalnego przygotowania materiałów na potrzeby druku (program Adobe InDesign),
- pracownicy wewnętrznej służby ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” uczestniczyli w licznych szkoleniach dotyczących elektronicznych systemów bezpieczeństwa, ochrony przeciwpożarowej, cyberbezpieczeństwa w firmach, nadzoru wizyjnego w obiektach użytkowych, infrastruktury sieciowej budynków, zabezpieczeń mechaniczno-budowlanych, ochrony dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń,
- pracownicy wielu oddziałów korzystali ze szkoleń z zakresu RODO (dotyczących gromadzenia i przetwarzania danych osobowych), zachowania się wobec osób agresywnych używających przemocy i niebezpiecznych narzędzi oraz w kursach prowadzonych w ramach projektu „ZintegrUJ – Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego”.

W ramach przygotowania do wdrażania nowego systemu bibliotecznego Alma pracownicy OoZ, OGr, OUZiIN, OZC oraz Oddziału Komputeryzacji odbywali szkolenia w tym zakresie.

Na emeryturę odeszło 11 pracowników: mgr Barbara Babraj (kustosz), Marek Brągiel (starszy magazynier biblioteczny), Urszula Chraścik (introligator), Wanda Cyganek (mistrz), mgr Waldemar Czaja (kustosz), Maria Duda (mistrz), Władysław Macałka (pracownik gospodarczy), Wiesława Ralska (starszy bibliotekarz), mgr Elżbieta Siwek (kustosz), Danuta Synowiec (porządkowa) i Teresa Wichman (starszy magazynier biblioteczny).

Umowę o pracę rozwiązano z 11 pracownikami: mgr. Dariuszem Antosiakiem (kustosz), Katarzyną Dąbrową-Głowacką (porządkowa), mgr Mileną Gronostalską (bibliotekarz), mgr Joanną Hoły (starszy bibliotekarz), mgr Agnieszką Klich (bibliotekarz), Moniką Lendą (porządkowa), Michałem Skórką (specjalista informatyk), Agatą Solarz (porządkowa), mgr Kają Stompór-Lesiecką (starszy bibliotekarz), Elżbietą Werewką (porządkowa) oraz Jakubem Zajączkowskim (starszy magazynier).

Zmarło 4 pracowników (wszyscy emerytowani): mgr Andrzej Malotta (24 lutego 2019 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1975–2015 w Oddziale Udostępniania Zbiorów, w Oddziale Opracowania Wydawnictw Ciągłych, w Sekcji Opraw Oddziału Magazynów oraz w Oddziale Zbiorów Mikrograficznych i Fonograficznych (w latach 1994–1996 zastępca kierownika tegoż Oddziału); mgr Ryszard Juchniewicz (6 kwietnia 2019 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1996–2007, w latach 1996–2001 zastępca dyrektora BJ ds. administracyjnych, w latach 2001–2007 zastępca dyrektora BJ ds. administracji i rozbudowy; Krystyna Wójcik (18 czerwca 2019 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1968–2000 w Sekretariacie Biblioteki oraz w Pracowni Fototechnicznej (w latach 1977–1979 oraz 1988–1996 zastępca kierownika tejże Pracowni); Krystyna Perek (30 listopada 2019 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1970–2007 w Oddziale Gromadzenia Zbiorów, w Oddziale Udostępniania Zbiorów oraz w Oddziale Konserwacji.

INFORMACJE OGÓLNE

W 2019 roku do Oddziału Opracowania Zbiorów, kierowanego przez dr Żanetę Kubic, wpłynęło z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 64 835 wol. książek (to jest o 0,5% więcej niż w roku poprzednim). W ramach opracowania bieżącego skatalogowano formalnie i przedmiotowo 62 823 wol. druków zwartych (to jest o 8,3% mniej niż w roku 2018). Liczba rekordów bibliograficznych wprowadzonych w okresie sprawozdawczym do katalogu komputerowego zmalała o 5,4% i wyniosła 35 339 (z nieznaczną przewagą rekordów kopiowanych z katalogu centralnego NUKAT w pierwszej połowie roku i zdecydowaną przewagą rekordów kopiowanych z połączonego katalogu BN i BJ).

W zakresie opracowania retrospektywnego odnotowano około 16-proc. spadek w porównaniu z rokiem poprzednim – łącznie w ramach retrokonwersji opracowano 13 397 wol., dla których sporządzono 7355 rekordów bibliograficznych (spadek o 6,6%). Podobnie jak w roku 2018 w okresie sprawozdawczym prace retrokonwersyjne prowadzone były prawie wyłącznie w ramach projektu „Działalność Upowszechniająca Naukę” (DUN) oraz testowo pod koniec roku w nowym systemie Alma (egzemplarz archiwalny i zbiory pochodzące z XIX wieku). Ogółem suma wszystkich rekordów bi-

bliograficznych sporządzonych dla druków zwartych i wprowadzonych (do lipca) do Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ), a następnie (od września) do katalogu Bibliotek UJ wyniosła 42 694 (to jest o 5,6% mniej niż w roku 2018).

Do Sekcji Wydawnictw Ciągłych OOOZ przyjęto z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 3062 wol. czasopism i serii monograficznych, to jest o 1807 wol. mniej (czyli 3,7%) w porównaniu z rokiem 2018. W liczbie tej znalazły się 842 nowe tytuły wydawnictw ciągłych. Liczba woluminów opracowanych w okresie sprawozdawczym w ramach wpływu bieżącego wyniosła 6221, to jest o 810 wol. mniej (11,5%) niż w roku poprzednim. W Sekcji Wydawnictw Ciągłych do katalogu komputerowego wprowadzono łącznie 1952 rekordy bibliograficzne, z przewagą rekordów kopiowanych. Utworzono 1336 rekordów zasobu. W ramach retrokonwersji, którą w pierwszej kolejności objęto zaległe tytuły czasopism, opracowano 3060 wol. wydawnictw ciągłych (spadek o 68,8%), dla których utworzono i wprowadzono do KKZBUJ oraz Katalogu Bibliotek UJ 751 rekordów bibliograficznych i 395 rekordów zasobu. Suma wszystkich rekordów bibliograficznych sporządzonych dla wydawnictw ciągłych wyniosła 2703 (o 43,9% mniej niż w roku 2018), zaś suma rekordów zasobu – 1731 (o 32,1% mniej niż w roku 2018).

W Oddziale utworzono ogółem 6563 nowe hasła wzorcowe, wśród których znalazło się 4638 haseł osobowych, 840 haseł korporatywnych, 111 haseł przedmiotowych, 51 haseł geograficznych, 338 tytułów serii oraz 585 tytułów ujednoliconych. Oprócz powyższych haseł w Sekcji Opracowania Przedmiotowego utworzono 976 haseł przedmiotowych rozwiniętych, a 81 haseł przedmiotowych skopiowano z kartoteki haseł wzorcowych formalnych.

Priorytetowym zadaniem Oddziału Opracowania Zbiorów w roku 2019 było przygotowanie do wdrożenia nowego systemu zarządzania procesami bibliotecznymi Alma. W ramach podejmowanych działań współpracowano z Biblioteką Narodową w zakresie ujednolicenia zasad opracowania formalnego i przedmiotowego zbiorów, prowadzono ustalenia dotyczące przyszłości opracowania przedmiotowego zbiorów (w tym przekształcania języka haseł przedmiotowych KABA w DBN) oraz szkolenia pracowników w tym zakresie, prowadzono prace melioracyjne w bazie KKZBUJ w ramach przygotowań do migracji danych do nowego systemu, czuwano nad poprawnością deduplikacji rekordów opisu bibliograficznego oraz kartotek haseł wzorcowych, przygotowywano bibliotekarzy bibliotek UJ do stosowania nowych zasad katalogowania formalnego i przedmiotowego oraz do katalogowania w nowym systemie bibliotecznym.

Kierownik Oddziału dr Żaneta Kubic, powołana w 2018 roku na stanowisko pełnomocnika Dyrektora BJ ds. wdrożenia systemu bibliotecznego i współpracy z Biblioteką Narodową, realizowała swoje zadania do 31 października 2019 roku. Do tego terminu odbywały się również regularne, cotygodniowe spotkania zespołu wdrożeniowego, na których rozwiązywano bieżące problemy i omawiano postęp prac. Ponadto co miesiąc odbywały się spotkania informacyjne dla pracowników 39 bibliotek wydziałowych i instytutowych, wchodzących w skład systemu bibliotecznego-informacyjnego UJ, w których wdrażano system Alma.

W pierwszej połowie roku 2019 KKZBUJ (katalogi.uj.edu.pl) obsługiwany był przez zintegrowany system biblioteczny VTLS/Virtua, od września zaś przez zintegro-

wany system zarządzania zasobami – Alma. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku baza ta rejestrowała 1 633 738 tytułów książek i czasopism w 3 985 040 egzemplarzach oraz 2 881 855 rekordów zasobu wydawnictw wielotomowych, seryjnych i czasopism Biblioteki Jagiellońskiej, a także bibliotek instytutowych UJ. Spójność danych i efektywne wyszukiwanie w katalogu BJ zapewniała kartoteka haseł wzorcowych (khw), licząca 1 877 890 rekordów różnych typów. W sumie KKZBUJ zawierał 10 378 523 rekordy (stan na 31 grudnia 2019 roku). Zbiory opracowane komputerowo stanowiły około 45% ogólnej liczby zbiorów BJ, a 46% ogólnej liczby zbiorów UJ.

Przyrost komputerowego opracowania zbiorów w roku 2019

	Rekordy bibliograficzne (tytuły)	Rekordy egzemplarza	Rekordy zasobu (tomy)	Rekordy khw
Rekordy prowadzone w 2019 roku	73 227	160 047	2 801 380	50 529

Koszt utrzymania centralnego katalogu UJ w 2019 roku wyniósł 214 715,59 zł (w tym serwis i prawo do aktualizacji VTLS/Virtua: 185 833,80 zł oraz serwis i prawo do aktualizacji ORACLE: 28 881,79 zł).

Od początku 2019 roku kontynuowano działania i prace związane z przygotowaniem do wdrożenia nowego systemu zarządzania procesami bibliotecznymi Alma, rozpoczęte cyklem szkoleń wprowadzających, realizowanych przez firmę Ex Libris na przełomie października i listopada 2018 roku. Dla potrzeb realizacji prac związanych z wdrożeniem tego systemu powołano zespół składający się z 5 pracowników Oddziału Komputeryzacji BJ oraz 15 ekspertów funkcjonalnych. Wdrożenie systemu Alma wraz z wyszukiwarką Primo objęło Bibliotekę Jagiellońską oraz 39 bibliotek wydziałowych, pozawydziałowych i instytutowych, należących do sieci biblioteczno-informacyjnej UJ.

Oficjalne rozpoczęcie procesu wdrażania nastąpiło w dniach 5–6 marca 2019 roku w ramach sesji prowadzonej przez przedstawicieli firmy Ex Libris. Do 26 lipca zespół wdrożeniowy prowadził prace związane z przygotowaniem danych do migracji oraz konfiguracją i uruchomieniem nowego systemu bibliotecznego Alma i wyszukiwarki Primo. W ramach prowadzonych działań przeprowadzono 2 migracje testowe, a następnie (w okresie od 26 lipca do 16 sierpnia) końcową migrację danych. Do procesu migracji danych do nowego systemu przekazano:

- 1 614 777 rekordów bibliograficznych (z których ponad 700 000 rekordów druków zwartych poddanych zostało procesowi deduplikacji przeprowadzonemu przez Bibliotekę Narodową),
- 81 328 rekordów zasobu,
- 3 941 448 rekordów egzemplarzy.

Uruchomienie systemu w wersji produkcyjnej w tzw. trybie Go-Live nastąpiło w dniu 30 sierpnia 2019 roku, zaś nowa wyszukiwarka została udostępniona użytkownikom z dniem 2 września.

Do końca roku sprawozdawczego kontynuowane były prace związane z korektami i modyfikacjami konfiguracji systemu Alma oraz wyszukiwarki Primo, korektami zmigrowanych i zdeduplikowanych danych, przygotowaniem narzędzi do tworzenia raportów statystycznych i dla potrzeb sprawozdawczości oraz przygotowaniem do uruchomienia kolejnych funkcjonalności w systemie. Prowadzono również szkolenia w zakresie pracy w systemie oraz konsultowano pojawiające się kwestie dotyczące jego obsługi.

Pracownicy Sekcji Informacji Naukowej Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej, kierowanego przez mgr Aleksandrę Prokop-Kacprzak, do wszystkich katalogów kartkowych włączyli ogółem 1067 kart. Kontynuowano również prace związane z aktualizowaniem Bazy Biogramów, do której wprowadzono 1549 nowych opisów, a 1176 rekordów już istniejących uzupełniono o nowe informacje. Na koniec 2019 roku stan bazy wynosił 48 404 rekordy.

W Oddziale opracowano 788 kwerend krajowych i 44 zagraniczne, przeprowadzono 4193 konsultacje bibliograficzne. W odpowiedzi na 983 zapytania, które wpłynęły do Sekcji, wysłano 1284 listy. Załatwiono także 93 sprawy dotyczące usług reprograficznych.

W ramach usługi „Bibliotekarz dla Ciebie” pracownicy Oddziału udzielili czytelnikom 40 indywidualnych, bezpłatnych konsultacji dotyczących korzystania z katalogów tradycyjnych i elektronicznych, wyszukiwania informacji w polskich i obcych bazach danych, korzystania z zasobów online, sporządzania bibliografii oraz przeprowadzania analizy bibliometrycznej.

W 2019 roku w związku ze zmianą systemu bibliotecznego poprawiono i zredagowano na nowo ulotki dotyczące korzystania z BJ i katalogów w wersji polsko- i angielskiej. Podobnie jak w roku poprzednim pracownicy Sekcji współredagowali portal BJ oraz stronę BJ na Facebooku, gdzie umieszczano między innymi posty informujące o wykładach z cyklu *Ars Quaerendi* oraz o testowanych bazach, a także promujące usługi Sekcji.

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych, kierowanym przez dr. Leszka Szafrąńskiego, na bieżąco magazynowano i opracowywano wszelkiego rodzaju dokumenty elektroniczne. W 2019 roku pracownicy Oddziału utworzyli dla dokumentów elektronicznych, dźwiękowych niemuzycznych, filmów oraz dokumentów zwartych i ciągłych 659 nowych rekordów bibliograficznych (w tym 221 opisów bibliograficznych dla dokumentów *born digital*), zaś 464 rekordy zostały skopiowane. W ramach opracowania przedmiotowego i rzeczowego utworzono ponadto 67 rekordów haseł wzorcowych, do rekordów bibliograficznych dodano 1759 haseł przedmiotowych i utworzono 847 deskryptorów BN. Kontynuowano również prace nad katalogowaniem dokumentów drukowanych zabezpieczonych w postaci mikroform. W ramach tych prac skatalogowano 31 tytułów czasopism. Mniejsza liczba skatalogowanych zbiorów spowodowana jest tym, że w okresie sprawozdawczym cały zespół Sekcji Dokumentów Audiowizualnych zajmował się dodatkowo archiwizacją dokumentów *online* i ich publikacją w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej (JBC), kontaktami z wydawcami w celu pozyskiwania elektronicznego

egzemplarza obowiązkowego oraz wdrażaniem systemu Alma (uczestnictwo w szkoleniach, konsultowanie nowych zasad katalogowania itp.).

Oddział ds. Projektów, kierowany do czerwca 2019 roku przez mgr Małgorzatę Mrozek-Buknę, a następnie przez mgr Krystynę Sanetrę, koncentrował się głównie na pełnej obsłudze administracyjnej projektów finansowanych z różnych źródeł zewnętrznych, polegającej w szczególności na udziale w: – zebraniach zespołów projektowych; – przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych o przyznanie środków pozabudżetowych wraz z odpowiednimi załącznikami; – sporządzaniu umów projektowych wraz z harmonogramami planowanych zadań i kosztorysami; – przygotowywaniu dokumentów niezbędnych do rzeczowej realizacji projektów (pełnomocnictwa, protokoły uzgodnień procedur, protokoły wyboru personelu); – sporządzaniu umów cywilnoprawnych dla wykonawców projektów; – planowaniu wydatkowania środków na wynagrodzenia dodatkowe dla pracowników Biblioteki wykonujących zadania projektowe; – planowaniu wkładu własnego; – przygotowywaniu i kontroli kart czasu pracy osób realizujących projekty; – koordynacji podpisywania aneksów do umów z pracownikami; – obsłudze delegacji krajowych i zagranicznych odbywających się w ramach projektów; – składaniu zamówień na zakupy lub przeprowadzaniu rozeznania rynku; – sporządzaniu sprawozdań i raportów rocznych; – bieżącej kontroli budżetu w systemie SAP w zakresie przyznanych środków finansowych oraz prowadzeniu bogatej korespondencji z instytucjami dotującymi i z administracją UJ.

Oddział ds. Projektów prowadził również nadzór nad realizacją zadania „Biblioteka Jagiellońska wsparciem procesów dydaktycznych realizowanych w Uniwersytecie Jagiellońskim” (tzw. „Sylabusy”). W miarę możliwości kontynuowano także ogólnopolską akcję „Bookcrossing”, w której ramach „uwolnionych” zostało 97 egzemplarzy książek (tym samym od początku trwania akcji, to jest od 2016 roku, 3666 książek, pochodzących głównie z dubletów zbiorów BJ, znalazło nowych właścicieli).

Ponadto pracownicy Oddziału ds. Projektów przez cały rok aktywnie angażowali się w różnego rodzaju działania promujące Bibliotekę Jagiellońską poprzez współpracę z Sekcją Wydarzeń Kulturalnych OOrg oraz z Działem Promocji i Informacji UJ i różnymi instytucjami zewnętrznymi. Działania promocyjne w odniesieniu do organizowanych w BJ wydarzeń, posiadanych zbiorów oraz JBC prowadzono głównie na portalach społecznościowych, takich jak:

Facebook (<https://www.facebook.com/BibliotekaJagiellonska/>),

Instagram (https://www.instagram.com/jagiellonian_library/),

Twitter (https://twitter.com/Jagiellonka_UJ?lang=pl).

Liczba osób obserwujących profil BJ na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła: 480 na Blogu, 1288 na Instagramie i 243 na Twitterze.

Pracownicy Oddziału ds. Projektów odpowiadali również za prowadzenie Bloga BJ. Główne tematy poruszane na Blogu dotyczą literatury, historii książki, fotografii, ciekawostek o BJ, twórczości czytelników. Artykuły oraz inne materiały pojawiające się na Blogu (kilkadziesiąt postów, promujących głównie obiekty cyfrowe publikowane w JBC, ciekawe grafiki, ilustracje, fragmenty tekstów) publikowane są na Facebooku <https://www.facebook.com/blogbj/>.

Pracownicy Oddziału sprawowali również pieczę nad udziałem Biblioteki Jagiellońskiej w międzynarodowej akcji „Color Our Collections” (<https://library.nyam.org/colorourcollections/>), w której ponad 500 archiwów, bibliotek i muzeów z całego świata udostępnia bezpłatne kolorowanki sporządzone ze swoich zasobów. W 2019 roku spośród obiektów cyfrowych opublikowanych w JBC wybrano 12 grafik, z których po ich wyedytowaniu utworzono *Jagiellonian Library Coloring Book 2019*, dostępną od 5 lutego 2019 roku pod adresem <https://library.nyam.org/colorourcollections/jagiellonian-library-coloring-book-2019/>.

Do magazynu ogólnego zbiorów w Oddziale Magazynów, kierowanym przez mgr Katarzynę Furdynę, włączono 321 365 woluminów (o 14,6% mniej niż w roku 2018) – oprócz nowych wpływów liczba ta obejmuje zwroty czytelnicze, egzemplarze opracowane w ramach retrospekcji oraz zwroty depozytów. Liczba nowych druków zwartych i wydawnictw ciągłych (50 431 jedn.), które wpłynęły do magazynu archiwalnego zmalała o 1944 (to jest 3,7%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrosła natomiast (o 1,4%) liczba zamówień otrzymanych przez Sekcję Egzemplarza Archiwalnego – w roku sprawozdawczym wyniosła 2661. Liczba zamówień czytelniczych ogółem (282 593) zmalała o 29 160 (9,4%). Zamówienia na rewersach tradycyjnych stanowiły około 3,2% (9119) wszystkich zamówień. Niestety, nadal utrzymuje się stała tendencja spadkowa w odniesieniu do liczby zamówień czytelniczych na zbiory tradycyjne.

Krytyczna sytuacja przestrzenna w magazynie archiwalnym druków zwartych wymusiła podjęcie ostatecznej próby wygospodarowania jakiegokolwiek miejsca na przyjmowanie nowych wpływów. Zdecydowano o ścieśnieniu wpływającego w największych ilościach zbiorów II formatu. Dzięki determinacji całego zespołu w niecałe dwa miesiące udało się przesunąć aż 1874 mb. książek. Stosownie do potrzeb kontynuowano również dyslokację zbiorów w magazynach czasopism (archiwalnym i użytkowym). Trzeba podkreślić, że przeprowadzone dyslokacje stanowią jedynie rozwiązanie doraźne i w dłuższej perspektywie czasowej nie rozwiązują narastających z roku na rok problemów z przestrzenią magazynową.

Pracownicy Sekcji Opracowania Technicznego OMa osygnowali 30 750 wol. druków zwartych i 28 679 wol. wydawnictw ciągłych. Liczba utworzonych rekordów egzemplarza zmalała o 14,2% – naniesiono 84 953 barkody. Kontynuowano także retrospektywne opracowanie zbiorów – w ramach pracy bieżącej utworzono łącznie 40 729 rekordów.

W Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych, kierowanego przez mgr. Zbigniewa Kozińskiego, w okresie sprawozdawczym zakończono opracowanie i meliorację 594 jedn. rękopiśmiennych. Wykonano opisy katalogowe do 3 łańskich rękopisów średniowiecznych i 104 rękopisów nowożytnych i najnowszych, uporządkowano i sporządzono opisy akcesyjne do 442 rękopisów nowożytnych i najnowszych oraz do 4 jedn. pisanego materiału reprograficznego. Zmeliorowano 2 łańskie rękopisy średniowieczne oraz 39 rękopisów nowożytnych i najnowszych.

Wśród opracowanych i meliorowanych w okresie sprawozdawczym materiałów na szczególną uwagę zasługują spuścizna Celiny Bobińskiej, część twórczości i korespondencji Beaty Obertyńskiej, pokaźna część korespondencji Leli i Kaspra Pawlikowskich, materiały Jerzego Zdziechowskiego oraz rękopisy Wisławy Szymborskiej.

W zbiorze skatalogowanych rękopisów znalazło się ponadto 646 jedn. skanowanych w projekcie „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” („Patrimonium...”) oraz do zbiorów cyfrowych BJ.

Istotną część czasu pracy stanowiła obsługa korespondencji dotyczącej zbiorów specjalnych. Pracownicy Sekcji Rękopisów prowadzili najobszerniejszą wymianę listów z czytelnikami (ponad 1400 pism, co stanowi 40% całej korespondencji OZS), opracowali 94 kwerendy (68 krajowych i 26 zagranicznych) oraz udzielili łącznie 1358 informacji (w tym 509 bibliograficznych i 849 rzeczowych).

Obiekty rękopiśmienne BJ eksponowane były na 36 pokazach i lekcjach bibliotecznych, skierowanych do różnych środowisk, zawodów i grup społecznych – wśród ich uczestników byli uczniowie, studenci, pracownicy naukowcy, rektorzy uniwersytetów zagranicznych, członkowie stowarzyszeń i towarzystw naukowych, kulturalnych i społecznych, pracownicy instytucji, urzędów oraz organizacji krajowych i zagranicznych, politycy. Rękopisy prezentowano ponadto na kilku wystawach odbywających się poza BJ – między innymi na wystawach: *W klasztornym skryptorium* w bibliotece klasztoru benedyktynów w Tyńcu, *Faszination Stadt. Die Urbanisierung Europas im Mittelalter und das Magdeburger Recht* w Kulturhistorisches Museum w Magdeburgu oraz *Zwierzyniec zaprasza Garbary* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa (dyplom pergaminowy).

W Sekcji Starych Druków OZS opracowanie zbiorów polegało przede wszystkim na katalogowaniu obiektów przeznaczonych do digitalizacji w ramach projektu „Patrimonium...” oraz opracowywaniu dubletów BJ i druków przejętych z bibliotek instytutowych UJ. Skatalogowano łącznie 953 dzieła (26% mniej w porównaniu z rokiem 2018), dla których utworzono 1410 rekordów egzemplarza (15,4-proc. wzrost w porównaniu z rokiem 2018).

Pracownicy Sekcji wykonali dla czytelników 130 kwerend (87 krajowych i 43 zagraniczne). Udzielono łącznie 630 informacji (w tym 401 bibliograficznych i 229 rzeczowych).

W roku sprawozdawczym Sekcja Starych Druków zorganizowała 33 pokazy książek dla gości indywidualnych i grup zorganizowanych z kraju i z zagranicy. Starodruki prezentowane były na wystawach odbywających się zarówno w gmachu Biblioteki, jak i poza nim – między innymi na wystawach *Faszination Stadt. Die Urbanisierung Europas im Mittelalter und das Magdeburger Recht* w Kulturhistorisches Museum w Magdeburgu oraz *Zwierzyniec zaprasza Garbary* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.

W Sekcji Zbiorów Muzycznych OZS kontynuowano prace nad opisem muzykaliów w KKZBUJ. Skatalogowano łącznie 1296 dzieł (22,2% mniej niż w roku 2018) w 1318 wol., dla których utworzono 1144 rekordy bibliograficzne i 2510 rekordów egzemplarza. Wśród skatalogowanych dzieł było 1214 druków muzycznych (1236 wol.), 1 rękopis muzyczny oraz 81 dokumentów dźwiękowych. Do inwentarza wpisano 755 wol. druków muzycznych i 79 rękopisów muzycznych.

Jak co roku pracownicy Sekcji aktywnie uczestniczyli w organizacji wystawy autografów muzycznych, towarzyszącej 23. Wielkanocnemu Festiwalowi Ludwiga van Beetho-

vena. Znaczną część czasu pochłaniała bieżąca obsługa korespondencji, przygotowywanie zamówień do Sekcji Reprografii, przeprowadzanie zleconych kwerend (opracowano 89 kwerend, w tym 58 krajowych i 31 zagranicznych). Udzielono łącznie 602 informacji, w tym 199 informacji bibliograficznych i 403 rzeczowe.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 16 pokazów druków i rękopisów muzycznych BJ.

Pracownicy Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych OZS wprowadzili do katalogu komputerowego 1202 jedn. pochodzące ze zbiorów ikonograficznych (17,6% więcej niż w roku 2018), wśród których znalazły się 3 albumy, 85 rycin, 815 rysunków, 118 fotografii oraz 181 pocztówek. Sporządzono dla nich 1070 rekordów bibliograficznych. Do katalogu wprowadzono ponadto opisy 666 jedn. zbiorów kartograficznych. Wśród skatalogowanych dzieł znalazło się 38 atlasów (w 56 wol.).

Znaczną część czasu pracy zajmowało pracownikom przygotowanie kwerend, wymagających niejednokrotnie żmudnych poszukiwań i starannej weryfikacji w literaturze fachowej. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 59 kwerend krajowych (w tym 46 dotyczących zbiorów graficznych i 13 dotyczących zbiorów kartograficznych) oraz 19 zagranicznych (odpowiednio 16 i 3). Udzielono łącznie 1068 informacji: 529 bibliograficznych (w tym 179 w odniesieniu do zbiorów graficznych i 350 w odniesieniu do zbiorów kartograficznych) oraz 539 rzeczowych (odpowiednio 214 i 325).

Pracownicy Sekcji zorganizowali 14 pokazów zbiorów własnych dla zainteresowanych czytelników, 6 obiektów eksponowano na wystawach odbywających się poza BJ – między innymi na wystawach: *Machinae Calculatoriae* w Muzeum UJ, *Krakowskie drogi żelazne* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa oraz *Leonardiana w kolekcjach polskich* w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.

W Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego (SWRiDŹS) OZS skatalogowano 853 jedn. wydawnictw rzadkich, dla których sporządzono 68 tradycyjnych kart katalogowych oraz 26 775 jedn. dokumentów życia społecznego, dla których napisano 403 karty. Ogółem utworzono 834 rekordy egzemplarza, 612 rekordów bibliograficznych i 40 deskryptorów.

Pracownicy Sekcji opracowali 49 kwerend krajowych i udzieliли łącznie 137 informacji (w tym 62 bibliograficzne i 75 rzeczowych).

Obiekty ze zbiorów SWRiDŹS eksponowane były na 5 pokazach na miejscu, zaś 3 jedn. eksponowano na wystawach odbywających się poza BJ: *Czas przełomu. Sztuka awangardy w Europie Środkowej 1908–1928* w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie oraz *Krakowskie drogi żelazne* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.

W Sekcji Konserwacji Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów (OZZ), kierowanego przez dr. Arkadiusza Knapika, w okresie sprawozdawczym prowadzono głównie prace konserwatorskie przy zbiorach specjalnych związane z realizacją projektu „Patrimonium...” oraz udzielano konsultacji i wsparcia dla Sekcji Opraw, również uczestniczącej w projekcie.

W pracowni Sekcji całkowitej bądź częściowej konserwacji poddano 1465 dzieł (łącznie 26 225 kart), w tym: 195 rękopisów, 1203 wol. starych druków, 37 pozycji inwentarzowych ze zbiorów graficznych i kartograficznych, 11 muzykaliów, 4 obiekty

z SWRiDŹS, 13 wol. druków zwartych i czasopism z magazynu ogólnego oraz 2 obiekty spoza BJ. Sporządzono 123 komplety dokumentacji opisowej i fotograficznej konserwowanych dzieł. W Systemie Obsługi Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej (SO JBC) umieszczono 3174 opisy stanu zachowania obiektów. Wykonano ponadto konserwację opraw 904 obiektów (w tym 37 rękopisów, 855 starych druków, 5 obiektów ze zbiorów graficznych i kartograficznych, 5 muzykaliów i 2 dzieł z magazynu ogólnego). Wykonano też oprawy ochronne na zbiory specjalne w postaci 4 teczek, 1128 koszulek ochronnych na grafiki, rękopisy, stare druki i druki rzadkie oraz 186 podkładów kartonowych i 45 *passé-partout*, przeznaczonych do ochrony zbiorów zarówno podczas ich stałego przechowywania, jak i do celów wystawienniczych.

Pracownicy Sekcji Reprograficznej OZZ wykonali łącznie 2 080 311 skanów z oryginałów (w tym 2 073 499 w ramach realizacji projektu „Patrimonium...”, do zbiorów cyfrowych BJ i na potrzeby bieżącej działalności Biblioteki oraz 6812 zamówionych przez czytelników). Skany zostały zapisane na 113 dyskach DVD. W porównaniu z rokiem 2018 (w którym wykonano rekordową liczbę skanów w historii funkcjonowania Sekcji Reprografii) w okresie sprawozdawczym odnotowano 35-proc. spadek wydajności skanowania. Spadek ten był wynikiem zmniejszenia się liczby pracowników zatrudnionych do realizacji projektu „Patrimonium...” oraz mniejszą ilością materiałów przewidzianych do skanowania w danym okresie, a także kilkoma drobnymi awariami sprzętu skanującego.

W Sekcji wykonano ponadto 16 415 kserokopii zrobionych z oryginałów (w tym dla czytelników: 1073 sztuki w formacie A4, do celów służbowych: 15 246 sztuk w formacie A4 i 96 sztuk w formacie A3) oraz 502 zdjęcia cyfrowe do celów służbowych. Sporządzono wydruki z 1509 plików cyfrowych (w tym 1262 sztuki w formacie A4 i 86 sztuk w formacie A3 do celów służbowych BJ oraz 61 sztuk w formacie A4 i 100 sztuk w formacie A3 dla czytelników).

Skopiowano 13 płyt DVD. W całym roku kalendarzowym Sekcja wykonywała skany i zdjęcia cyfrowe na potrzeby wystaw organizowanych w BJ oraz zabezpieczała tzw. oprawę fotograficzną wszelkich imprez odbywających się w Bibliotece.

W introligatorni Sekcji Opraw OZZ oprawiono 2673 druki zwarte, 1702 wol. czasopism, 273 gazety, 505 broszur i 80 ksiąg administracyjnych, wykonano 2446 opraw prowizorycznych dla 2132 wol. czasopism i 314 wol. gazet, przeoprawiono 1546 wol. druków zwartych, 101 wol. czasopism i 6 wol. gazet, naprawiono 177 wol. druków zwartych, 1103 wol. czasopism i 1056 wol. gazet, wykonano 5222 pudła ochronne (285 zbiorczych i 4935 jednostkowych) oraz 3350 teczek, kopert i koszulek ochronnych (głównie na zbiory specjalne).

Klinika Papieru kontynuowała proces masowej konserwacji zbiorów w instalacji Bookkeeper III. Odkwaszaniu poddano 18 873 wol. zbiorów archiwalnych i bibliotecznych o łącznej wadze około 7665 kg. Blisko 93% odkwaszanych pozycji pochodziło ze zbiorów własnych, pozostałe zaś z Muzeum Śląskiego w Katowicach, Muzeum Historii Kielc, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, Biblioteki Tatrzańskiego Parku Narodowego w Zakopanem, Polskiej Akademii Umiejętności, Archiwum Nauki PAN i PAU, Archiwum Państwowego w Rzeszowie oraz zleceniodawców prywatnych. Za

realizację usługi odkwaszania w odniesieniu do zbiorów obcych, pochodzących z wyżej wymienionych instytucji BJ otrzymała 124 330,00 zł (w porównaniu z rokiem 2018 udział podmiotów zewnętrznych, korzystających z usługi odkwaszania uległ zmniejszeniu o blisko 26% pod względem ilościowym, ale zwiększeniu o 16% pod względem masowym; w odniesieniu do odkwaszonych zbiorów własnych BJ odnotowano sytuację odwrotną – pod względem ilościowym liczba zbiorów wzrosła o około 15%, natomiast pod względem masowym zmalała o około 9%). Przed przystąpieniem do procesu odkwaszania wykonywano często dezynfekcję powierzonych zbiorów w komorze fumigacyjnej, za którą to usługę uzyskano ponad 32 300,00 zł.

W roku 2019 instalacja Bookkeeper doznała dwóch poważnych awarii, mających wpływ na spadek sumarycznej liczby cykli. Pierwsza z nich, mająca miejsce w sierpniu, polegała na wyłamaniu elementu siłownika w zbiorniku poziomym, co spowodowało wyłączenie tego reaktora z pracy na okres 3 tygodni. Awaria ta została usunięta. Druga z awarii dotyczyła 2-stopniowych cyrkulatorów chłodniczych, będących elementem układu odzysku rozpuszczalnika stosowanego w zawieszynie płynu odkwaszającego w instalacji. Układ sprężający w cyrkulatorach chłodniczych działa w oparciu o czynniki R404A i R23 i z czasem może ulec rozszczelnieniu, w związku z czym konieczne jest uzupełnianie tych czynników. Niestety, obowiązujące regulacje Unii Europejskiej dotyczące wprowadzania i obrotu odczynnikami o wysokim potencjale cieplarnianym znacznie ograniczyły dostęp do nich – w przypadku niemożliwości ich zakupu może zaistnieć konieczność zaprojektowania nowego układu.

Oddział Komputeryzacji, kierowany do końca stycznia przez mgr Katarzynę Sołowską, a następnie (po jej rezygnacji) przez wicedyrektora mgr. inż. Tomasza Zacharskiego, podobnie jak w latach poprzednich prowadził bieżące prace związane z utrzymaniem infrastruktury IT w budynku BJ oraz z obsługą, konserwacją, instalacją i utrzymaniem stacji roboczych w Bibliotece. W skład wewnętrznej sieci komputerowej wchodziło 8 serwerów (na których zainstalowane były systemy do obsługi KKZBUJ, JBC, SO JBC, Windows Serwer, monitoringu infrastruktury sieciowej i Repozytorium UJ) oraz 415 komputerów typu PC. Ponadto pracownicy Oddziału udzielali bieżącej pomocy pracownikom i czytelnikom BJ w zakresie użytkowania sprzętu elektronicznego. Do obowiązków Oddziału w roku sprawozdawczym należało również administrowanie serwerami i bazami JBC. W ramach tych zadań wykonywano backupy i monitorowano pracę systemu i stanu urządzeń infrastruktury JBC. Administrowano również stworzonymi w Oddziale bazami danych wykorzystywanymi przez Oddział Gromadzenia Zbiorów oraz systemem do obsługi Katalogu Podstawowego, a także rozwiązywano zgłaszane przez użytkowników problemy.

W ramach realizacji projektu „Patrimonium...” realizowano prace związane z zarządzaniem SO JBC oraz archiwizacją wytworzonych skanów na taśmach magnetycznych LTO-7.

Obsługiwano ponadto stronę BJ w portalu UJ (w polskiej i angielskiej wersji językowej) – na bieżąco aktualizowano umieszczane na niej wiadomości i komunikaty, przygotowywano i publikowano pliki graficzne poszczególnych gałęzi struktury strony BJ.

Od początku roku w Oddziale kontynuowano działania i prace związane z przygotowaniem do wdrożenia nowego systemu bibliotecznego Alma.

ZBIORY

W 2019 roku w rejestrze przybytków Biblioteki Jagiellońskiej odnotowano wpływ 144 495 wol. i jedn. dokumentów samoistnych (jedynie o 71 wol. więcej niż w roku 2018), w tym 90 309 wol. druków zwartych i ciągłych (spadek o 3,6%) i 54 185 jedn. zbiorów specjalnych (wzrost o 6,7% w porównaniu z rokiem poprzednim), przy czym 84,2% liczby jedn. zbiorów specjalnych to dokumenty życia społecznego. W rejestrze ubytków odnotowano 213 wol. druków zwartych i ciągłych o łącznej wartości 12 641,00 zł.

Ogółem w okresie sprawozdawczym na zakup literatury naukowej i baz danych wydano 1 590 077,62 zł (w tym z budżetu BJ 92 426,62 zł). Do inwentarza Biblioteki wpłynęło 141 357 wol. i jedn. (6,4% spadek w porównaniu z rokiem 2018) o łącznej wartości 4 644 124,33 zł. W zależności od źródła pozyskania wpływ ten przedstawia się następująco: z egzemplarza obowiązkowego – 85 538 wol. i jedn. o wartości 3 314 318,42 zł; z kupna (budżet BJ oraz środki UJ) – 1410 wol. i jedn. o wartości 252 620,98 zł; z darów – 5244 wol. i jedn. o wartości 525 583,94 zł; z wymiany – 2435 wol. i jedn. o wartości 213 977,99 zł; ze starego zasobu – 645 wol. i jedn. o wartości 324 823,00 zł, z księgozbioru zabezpieczonego – 8 wol. o wartości 12 800,00 zł. Dokumenty życia społecznego (w ilości 46 077 jedn.) jako druki ulotne nie są wyceniane. Dodatkowo w 2019 roku zeskanowano i opublikowano w JBC 142 124 pozycje o łącznej pojemności 229 390 GB, których wartość oszacowano na 34 408 500,00 zł (przy założeniu, że wartość wytworzenia, opracowania i opublikowania 1 GB wynosi 150,00 zł).

Sekcja Egzemplarza Obowiązkowego Oddziału Gromadzenia Zbiorów, kierowanego przez mgr Ewę Dąbrowską, odnotowała wpływ 80 739 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych oraz 50 112 jedn. zbiorów specjalnych. W porównaniu z rokiem 2018 rok sprawozdawczy charakteryzował się spadkiem wpływu w odniesieniu do druków zwartych i wydawnictw ciągłych, wzrósł natomiast wpływ zbiorów specjalnych, głównie w zakresie dokumentów życia społecznego.

Pracownicy Sekcji wzorem lat ubiegłych z niezwykłą sumiennością egzekwowali przysyłanie obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych przez wydawców. W odpowiedzi na 4727 wysłanych urgensów otrzymaliśmy 1515 wol. druków zwartych oraz 980 numerów czasopism.

Ze środków przyznanych na działalność statutową wydano 1 497 651,00 zł na zakup czasopism i baz danych *online* dla BJ i UJ (to jest o 19 751,00 zł więcej w porównaniu z rokiem 2018). Pracownicy naukowci i studenci UJ (w tym Collegium Medicum) mieli dostęp do 87 baz danych, 61 972 tytułów czasopism oraz 206 337 książek elektronicznych.

W 2019 roku Biblioteka Jagiellońska prenumerowała 160 tytułów czasopism zagranicznych, zaś w ramach przetargu na prenumeratę krajową 35 tytułów. Dostawę czasopism zagranicznych dla Biblioteki kontynuowała firma ABE-IPS, która wygrała

przetarg na lata 2017–2019. Firma ta wygrała również postępowanie przetargowe na prenumeratę zagraniczną na lata 2020–2023, w którym Biblioteka Jagiellońska zamówiła 61 tytułów. Z kolei przetarg na dostawę czasopism polskich na rok 2019, podobnie jak w roku 2018, wygrała firma „Garmond”, która jako jedyna złożyła ofertę przetargową. Wytyczne niezbędne do przygotowania przetargu opracowano na podstawie danych zebranych z 55 jednostek UJ. Na sporządzonej liście przetargowej znalazły się 454 tytuły w 765 egzemplarzach. Firma „Garmond” podjęła się dostarczania 338 tytułów, pozostałe 116 tytułów poszczególne jednostki Uczelni muszą zamawiać we własnym zakresie, bezpośrednio u wydawców.

Ogółem w 2019 roku Biblioteka Jagiellońska gromadziła 10 018 bieżących tytułów czasopism drukowanych, w tym 9348 polskich i 670 zagranicznych.

Za pośrednictwem Sekcji Pozyskiwania Zbiorów Oddział Gromadzenia zakupił w roku sprawozdawczym 998 wol. druków zwartych i ciągłych (spadek o około 15,3% w porównaniu z rokiem poprzedzającym) oraz 1037 jedn. zbiorów specjalnych (wzrost w stosunku do roku 2018 o około 19,5%). Kupowane były przede wszystkim książki polskie, wydawnictwa zagraniczne stanowiły około 36% całości zakupów (głównie polonika oraz nieliczne pozycje naukowe).

Cennym źródłem pozyskiwania zbiorów była również wymiana, którą w okresie sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska prowadziła ze 177 kontrahentami zagranicznymi oraz 34 partnerami krajowymi. Dla celów wymiany i reprezentacji zakupiono 3500 wol. za sumę 65 644,54 zł. Do partnerów krajowych i zagranicznych wysłano ogółem 2365 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych, otrzymano z kolei 2695 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych oraz 37 jedn. zbiorów specjalnych, wycenionych szacunkowo na kwotę 169 590,00 zł. Analiza poniesionych kosztów wymiany pokazuje, że podobnie jak w latach ubiegłych, bilans wymiany wypadł korzystnie, to znaczy wartość otrzymanych wydawnictw przewyższyła kwotę wydatków poniesionych na zakup o prawie 104 500,00 zł. Zbiory Biblioteki Jagiellońskiej wzbogaciły się o wiele cennych pozycji otrzymanych między innymi z Niemieckiej Biblioteki Narodowej w Lipsku (96 książek i 1 czasopismo o łącznej wartości 20 911,00 zł), z Biblioteki Kongresu w Waszyngtonie (45 wol. o wartości oszacowanej na 15 991,00 zł), z Biblioteki Uniwersytetu w Stanfordzie (25 książek i 1 czasopismo o łącznej wartości 5198,00 zł), ze Słowackiej Biblioteki Narodowej w Martinie (38 książek, 58 czasopism i 2 jednostki zbiorów specjalnych o łącznej wartości 5117,00 zł), z Biblioteki Akademii Rumuńskiej w Bukareszcie (1 książka i 115 czasopism o łącznej wartości 3671,00 zł), z Biblioteki Uniwersyteckiej w Seattle (21 książek, których wartość oszacowano na 3531,00 zł). Wśród innych istotnych dla BJ partnerów zagranicznych w zakresie wymiany wydawnictw znalazły się również inne biblioteki Czech, Francji, Litwy, Niemiec, Słowacji i Stanów Zjednoczonych Ameryki. W porównaniu z rokiem 2018 poprawiła się współpraca z Rosją i Ukrainą oraz z krajami bałkańskimi. W odniesieniu do partnerów polskich znacząco poprawiła się współpraca z Biblioteką Raczyńskich w Poznaniu (która zakończyła prowadzony wcześniej remont), co przy zachowaniu ubiegłorocznego poziomu współpracy z Biblioteką Uniwersytetu w Olsztynie i Biblioteką Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu pozwoliło znacznie wzmocnić (w porównaniu z rokiem po-

przedzającym) wpływ z tytułu uzupełnienia egzemplarza obowiązkowego lub drugiego egzemplarza użytkowego wydawnictw polskich wydawanych od XIX do XXI wieku.

Wymiana wydawnictw w roku 2019 była również zaangażowana w akcję uwalniania wydawnictw z zapasów magazynowych Księgarni Akademickiej, magazynku wymiany BJ oraz druków zbędnych wymiany poprzez wykładanie ich na regałach do zbierania przez czytelników (w ciągu całego roku przekazano 231 tytułów w 532 wol.).

Jak co roku przyjmowaliśmy również dary z kraju i z zagranicy. W okresie sprawozdawczym do zbiorów włączono 5877 wol. druków zwartych i czasopism wraz z 2999 jedn. zbiorów specjalnych. Wśród podarowanych obiektów znalazło się wiele ciekawych i cennych pozycji (w tym 5404 wol. druków zwartych, 473 wol. wydawnictw ciągłych, 318 rękopisów, 13 starodruków, 362 jedn. zbiorów muzycznych, 365 jedn. zbiorów graficznych, 13 jedn. zbiorów kartograficznych oraz 1891 druków ulotnych i dokumentów życia społecznego), otrzymanych zarówno od instytucji, jak i od osób prywatnych. W gronie darczyńców znaleźli się: Instytut Bliskiego i Dalekiego Wschodu UJ (1297 wol.), dr Krystyna Czajkowska (81 książek i 2 czasopisma, w tym cenne egzemplarze z dedykacjami od autorów, między innymi Kazimierza Wyki, Stanisława Pigonia, Stefana Wiecheckiego (Wiecha), Michała Borwicza), dr Elżbieta Ricklefs z Erlangen (45 książek oraz 17 płyt muzycznych), redakcja „Linguistic Bibliography” wydawnictwa Brill z Amsterdamu (7 książek i 24 tytuły czasopism językoznawczych). Wśród cenniejszych darów wymienić również należy materiały z Archiwum Wisławy Szymborskiej oraz archiwalia po prof. Celinie Bobińskiej z UJ. Do Biblioteki przywieziono też księgozbiór Teodora Parnickiego, który będzie włączany do zbiorów w roku 2020.

Księgozbiór dubletów w Sekcji Pozyskiwania Zbiorów powiększył się o 8030 wol. i jedn. książek i czasopism, przy czym 3527 wol. przekazano innym bibliotekom i instytucjom opiekuńczym i edukacyjnym, zaś 15 910 wol. i numery zniszczonych lub niepotrzebnych książek i czasopism przekazano na makulaturę. Ostatecznie zatem (po uwzględnieniu wpływów) z zasobu tego ubyło 11 407 wol. zbiorów.

Zbiory Sekcji Rękopisów OZS powiększyły się łącznie o 446 pozycji. Do *Księgi przybytków* zostało wpisanych 318 jedn. pochodzących z darów, 119 jedn. ze starego zasobu BJ i 5 jedn. z kupna. Do ciekawszych nabytków należą: licząca 166 jedn. spuścizna prof. Celinie Bobińskiej, rękopisy Wisławy Szymborskiej (bruliony, czystopisy i maszynopisy autoryzowane wierszy, limeryków i różnych utworów rymowanych oraz maszynopis mowy noblowskiej *Poeta i świat* – łącznie 11 jedn.), papiery Eweliny Pęksowej (malarki tworzącej na szkle), które otrzymaliśmy w darze od samej artystki (15 jedn.), zakupione dwa listy Kazimierza Przerwy-Tetmajera do Izabeli Komorowskiej z 1902 i 1909 roku oraz fragmenty papierów dr. Eustachego Nowickiego (pedagoga, kuratora Okręgu Szkolnego Krakowskiego w latach 1931–1933). Łączna wartość obiektów wpisanych w 2019 roku do inwentarza rękopisów BJ wyniosła 318 808,00 zł.

Sekcja Starych Druków OZS otrzymała z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 18 dzieł w 23 wol., z czego 9 obiektów (10 wol.) zostało zakupionych, zaś pozostałych 9 dzieł (13 wol.) zostało Bibliotece podarowanych. Do ksiąg inwentarzowych wpisano 291 dzieł w 314 wol. – wśród nich przeważały dzieła pozyskane ze starego zasobu BJ.

Wśród wpisanych do inwentarza obiektów znalazło się 157 poloników pochodzących głównie z XVIII wieku oraz 134 druki obce. Do najcenniejszych starych druków, które wpłynęły do zbiorów BJ, zaliczyć należy polonika *L'Office de la Semaine Sainte* Jeana-Baptiste'a Morvana de Bellegarde'a (Paryż 1727) i *L'Office de la Quinzane de Paque* (Paryż 1732), *Relation historique de la Pologn* Gasparda Tende'a, (Paryż 1686), *La Voyager Francois [La Courlandie. La Pologne]* Josepha Delaporte'a (Paryż 1779) oraz *Dictionnaire historique portatif* Jeana-Baptiste'a Ladvocata (Paryż 1752). Łączna wartość obiektów wpisanych w 2019 roku do inwentarza starych druków BJ wyniosła 148 730,00 zł.

Do Sekcji Zbiorów Muzycznych OZS wpłynęło 4000 jedn. muzykaliów (wśród nich 2470 druków (nut), 1384 jedn. muzycznych dokumentów dźwiękowych: płyty analogowe, taśmy i dyski cyfrowe) oraz 146 dokumentów życia społecznego (afisze). W ramach egzemplarza obowiązkowego do Sekcji trafiły 2142 jedn. (z czego 846 jedn. to druki, 1150 jedn. to dokumenty dźwiękowe a 146 jedn. to afisze muzyczne). W darze otrzymaliśmy 184 druki (nuty) i 234 dokumenty dźwiękowe. W ramach wymiany otrzymaliśmy 6 druków muzycznych. Pokażną część nabytków Sekcji (1434 druki muzyczne) stanowiły materiały pochodzące ze starego zasobu BJ. Do najciekawszych muzykaliów, które wzbogaciły zasoby Sekcji Zbiorów Muzycznych, zaliczyć należy przekazane przez Musica Iagellonica *Pieśni z Katechizmów Ewangelików Reformowanych (1558–1600)*. Cz. I: *Katechizm krakowski i królewiecki*, *Pieśni z Katechizmów Ewangelików Reformowanych (1558–1600)*. Cz. II: *Katechizm nieświeski i wileński* oraz *Weihnachts – Oratorium, BWV 248* Jana Sebastiana Bacha (podarowane przez Martinę Rebmann ze Staatsbibliothek zu Berlin) i *Musicalisches Gesang-Buch* Georga Christiana Schemeliego (dar Elżbiety Burdy-Riclefs z Erlangen). Wśród podarowanych Bibliotece zbiorów znalazły się także płyty gramofonowe (winyłowe) z muzyką rozrywkową i klasyczną pochodzące z daru Szymona Deptuły oraz płyty gramofonowe (winyłowe) z muzyką klasyczną, podarowane przez Elżbietę Burdę-Ricklefs (wśród nich 7 płyt z cennymi nagraniami utworów Jana Sebastiana Bacha, Johannes Brahmsa, Fryderyka Chopina i innych w wykonaniu Artura Rubinsteina *Die schönsten Klavierkonzerte* oraz 12 płyt z nagraniami utworów Chopina *Balladen nr 1–4*, *Mazurken Nr 1–51*, *Nocturnes Nr 1–19*).

Sekcja Zbiorów Graficznych i Kartograficznych wzbogaciła się o 771 wol. i jedn., z czego 375 jedn. stanowiły materiały ikonograficzne, a 396 to dzieła kartograficzne (w 809 wol./arkuszach). Jak co roku największym źródłem pozyskania materiałów kartograficznych był egzemplarz obowiązkowy, w ramach którego otrzymaliśmy 30 atlasów (w 44 wol.) i 299 map (338 arkuszy). W formie darów przekazano Bibliotece 2 mapy, zaś 65 map zakupiono. Wśród nabytków kartograficznych na szczególną uwagę zasługuje zakupiony zespół map powiatów z byłych województw: warszawskiego, wrocławskiego, łódzkiego i opolskiego w skali 1 : 25 000 z lat 1959–64 (65 jedn. w 415 wol.). Z kolei zbiory ikonograficzne powiększyły się głównie dzięki hojności darczyńców – od ofiarodawców otrzymaliśmy 7 albumów, 8 rycin, 7 rysunków, 5 ekslibrisów, 299 fotografii, 42 pocztówki i 1 reprodukcję. Wśród nabytków ikonograficznych na szczególną uwagę zasługują: bogaty i zróżnicowany dar Aliny Kalczyńskiej (projekty medali, szkicownik, akwarele) oraz dar Beaty Mielczarek – litografia (Pamiętka ślubu z 1895 roku) i rysunek ołówkiem Vlastimila Hoffmana.

Do SWRiDŹS wpłynęło 45 910 pozycji (o 10% więcej niż w roku poprzednim), w tym 99 druków rzadkich oraz 45 811 pozycji dokumentów życia społecznego. Spośród nich 279 pozycji przekazano do Sekcji Zbiorów Muzycznych. Wśród pozyskanych dokumentów życia społecznego zdecydowanie przeważały materiały otrzymane w ramach egzemplarza obowiązkowego (43 393 jedn.), od darczyńców otrzymaliśmy 2055 jedn., drogą kupna pozyskano 626 jedn., 3 jedn. otrzymano w ramach wymiany. Jak zwykle, wśród nabytków Sekcji największą grupę stanowiły wydawnictwa informacyjno-kulturalne (17 671 jedn.) oraz wydawnictwa techniczno-handlowe (15 304 jedn.). W grupie dokumentów życia społecznego, które w roku sprawozdawczym trafiły do zbiorów Sekcji, należy wyróżnić przekazane przez Pawła Nastulczyka z Centrum Badawczego Bibliografii Polskiej Estreicherów 4 plakaty, 4 kalendarze, 590 druków kulturalno-informacyjnych i 24 programy teatralne, 15 druków i czasopism z II wojny światowej oraz 3 druki powojenne przekazane przez Barbarę Ostafin, książkę kucharską Lucyny Cwierczakiewiczowej, 70 przedwojennych nalepek i etykiet firmowych podarowanych przez Monikę Kwiek oraz 2210 plakatów podarowanych przez Stanisława Szlezynghiera. Pracownicy BJ podarowali do zbiorów 234 druki wyborcze.

**Zestawienie stanu zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej
opracowanych i wpisanych do inwentarzy**

		Przyrost w roku 2019*	Stan na 31 XII 2019
A.	Zbiory ogólne	wol.	wol.
	druki zwarte nowe	66 425	2 895 265
	wydawnictwa ciągłe	21 594	1 119 094
	Razem	88 019	4 014 359
B.	Zbiory specjalne	jedn.	jedn.
	rękopisy	522	35 270
	stare druki	291	109 789
	zbiory graficzne	375	65 454
	zbiory kartograficzne	894	63 052
	zbiory muzyczne	755	50 366
	normy, opisy patentowe	7 442	311 637
	mikroformy**	134	181 689
	materiały audiowizualne	962	32 728
	dokumenty elektroniczne	3 249	39 635
	inne zbiory	38 635	1 252 970
	Razem	53 259	2 142 590
	Ogólny stan zbiorów A+B	141 278	6 156 949

* – po odliczeniu ubytków

** – mikrofilmy, mikrofisz, fotokopie, kserokopie

Stan zbiorów bibliotek UJ na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Druki zwarte (wol.)	Wyd. ciągłe (wol.)	Zbiory specjalne (jedn.)	Razem (wol. i jedn.)
Biblioteka Jagiellońska	2 895 265	1 119 094	2 142 590	6 156 949
Biblioteki instytutowe UJ	1 688 327	283 299	150 299	2 121 925
Razem:	4 583 592	1 402 393	2 292 889	8 278 874
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	63,2%	79,8%	93,4%	74,4%

Drukowane czasopisma bieżące w Bibliotece Jagiellońskiej
oraz w bibliotekach instytutowych UJ

	Liczba tytułów czasopism krajowych	Liczba tytułów czasopism zagranicznych	Razem
Biblioteka Jagiellońska	9 348	670	10 018
Biblioteki instytutowe	853	491	1 344
Razem:	10 201	1 161	11 362
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	91,6%	57,7%	88,2%

Dzięki dokumentom przekazanych przez Oddział Gromadzenia Zbiorów wzbogacił się również Oddział Zbiorów Cyfrowych, który otrzymał 318 dokumentów elektronicznych zwartych, 219 dokumentów elektronicznych ciągłych (wraz z 48 drukowanymi dokumentami towarzyszącymi), 559 dokumentów dźwiękowych niemuzycznych, 268 dokumentów audiowizualnych oraz 2932 dokumenty elektroniczne w postaci pliku (w tym 476 dokumentów zwartych i 2456 dokumentów ciągłych). W stosunku do lat 2017 i 2018 w okresie sprawozdawczym odnotowano spadek ilości dokumentów przekazywanych w formie elektronicznej w ramach egzemplarza obowiązkowego.

Istotnym problemem, z którym zmagają się pracownicy Oddziału, jest stale pogarszająca się jakość przechowywanych mikrofilmów, zwłaszcza tych pochodzących z lat 60. i 70. XX wieku. Pękające nośniki wymagają klejenia, a w drastycznych przypadkach ponownego wykonania pozytywu, jednakże w roku sprawozdawczym ze względu na zbyt wysoki koszt wytwarzania nie wykonano żadnego mikrofilmu. Kolejnym problemem jest pogarszanie się stanu zachowania dyskietek i płyt CD z lat 90. XX wieku i z początku XXI wieku, jak również stopniowe znikanie z rynku oprogramowania umożliwiającego odczyt danych zawartych na tych nośnikach. W celu kompleksowego zabezpieczenia zasobów elektronicznych i ich archiwizacji pracownicy OZC kontynuowali rozpoczęte w poprzednich latach zgrywanie kaset video, płyt CD i DVD w celu zabezpieczenia i archiwizacji znajdujących się na nich danych. W ramach prac prowa-

dzonych w godzinach nadliczbowych zabezpieczono i opublikowano w JBC 152 płyty CD i DVD.

Zbiory elektroniczne Biblioteki Jagiellońskiej wg stanu na 31 grudnia 2019 roku

Zbiory elektroniczne zinwentaryzowane	39 635 jedn.
Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których BJ opłaciła dostęp w tym:	268 396 jedn.
książki elektroniczne	206 337 jedn.
czasopisma elektroniczne	61 972 jedn.
bazy danych	87
Materiały zdigitalizowane przez Bibliotekę	676 374 jedn.

W minionym roku pracownicy Sekcji Skontrum OZZ kontynuowali kontrolę stanu inwentarzowego druków zwartych w Oddziale Magazynów w obrębie sygnatur od 345 001 do 390 000, od 395 001 do 400 000 i od 500 001 do 535 000, wydawnictw ciągłych w obrębie sygnatur od A 410 001 do A 420 000, egzemplarza archiwalnego w obrębie sygnatur od A 1 do A 30 000 oraz rękopisów i starodruków (tzw. stary zasób – dział Literatura włoska). Ogółem podczas prac skontrolowanych sprawdzono 115 000 jedn. w Oddziale Magazynów i 13 335 jedn. w Oddziale Zbiorów Specjalnych. Rezultaty przeprowadzonych prac przedstawiono w 12 protokołach.

Na podstawie wydruków otrzymanych z Oddziału Komputeryzacji oraz fiszek nadsyłanych z Oddziału Magazynów pracownicy Sekcji rejestrowali i sprawdzali pozycje nieodnalezione. W wyniku przeprowadzonej kontroli odnotowano braki w odniesieniu do 210 wol. druków zwartych o łącznej wartości 12 141,00 zł i 3 jedn. wydawnictw ciągłych o łącznej wartości 500,00 zł. Braki te zostały wpisane do rejestru ubytków Oddziału Magazynów.

CZYTELNICTWO I INFORMACJA NAUKOWA

W porównaniu z rokiem 2018 liczba czytelników zarejestrowanych w bazie BJ zmalała o 1601 (to jest o 7%) – odnotowano 21 385 użytkowników aktywnie korzystających ze zbiorów tradycyjnych, w tym 10 207 studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego i 1290 pracowników UJ. Pomimo spadku liczby czytelników znacząco (o 68,7%) wzrosła liczba pozycji wypożyczonych na zewnątrz – udostępniono 398 667 wol.

Wzrosła natomiast (o 6,5%) liczba osób korzystających z czytelni – odnotowano 64 363 odwiedziny, przy czym dość znacznie (o 26,7%) zmalała liczba zbiorów udostępnionych na miejscu (140 540 wol. i jedn.).

Dużym zainteresowaniem cieszy się nadal Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa oraz Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego (RUJ).

Korzystanie ze zbiorów na miejscu odbywało się w czytelniach oraz w gabinetach zbiorów specjalnych, zapewniających 362 miejsca (w tym 2 separatki dla osób niedowidzących).

Udostępnianie zbiorów tradycyjnych czytelnikom indywidualnym w systemie bibliotecznym UJ oraz coraz bardziej popularne korzystanie ze zbiorów elektronicznych w roku sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele.

**Liczba czytelników indywidualnych zarejestrowanych
w systemie bibliotecznym UJ w 2019 roku**

	Liczba czytelników zapisanych
Biblioteka Jagiellońska	21 385
Biblioteki instytutowe UJ	25 368
Razem	46 753*

* spadek o 6,8% w porównaniu z rokiem 2018

Korzystanie ze zbiorów elektronicznych dostępnych zdalnie lub w sieci lokalnej*

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba sesji	1 013 991
Liczba pobranych dokumentów	1 380 174
Liczba wyświetleń publikacji z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej	2 152 181
Liczba odsłon strony internetowej Biblioteki Jagiellońskiej	1 523 928

* wg tabeli zamieszczonej w formularzu sprawozdawczym Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, dział 7, poz. 2)

Czytelnię Główną odwiedziło 38 818 osób (przeciętnie 134 osoby dziennie), jednak w porównaniu z rokiem 2018 liczba pozycji udostępnionych na miejscu znacznie zmalała – o 20,8%. Ogółem z magazynu ogólnego, z magazynu egzemplarza archiwalnego i z księgozbioru podręcznego wypożyczono 98 746 wol. Wypożyczenia z księgozbioru podręcznego stanowiły 21,5% całości zamówień (21 267 wol.). Szczególnie duży wzrost odwiedzin nastąpił w czerwcu – liczba osób korzystających z Lectorium była większa o 3036 niż w 2018 roku. Przy współpracy ze stowarzyszeniem All in UJ w Bibliotece dwukrotnie zorganizowano „Nocną naukę” – w okresie sesji egzaminacyjnych (przez 5 dni stycznia i 4 dni czerwca) Czytelnia Główna oraz Czytelnia Informacji Naukowej były otwarte do godziny 00.30.

W czerwcu otworzono dodatkowo Czytelnię Europeistyczną. Akcja ta cieszyła się dużym zainteresowaniem studentów – w styczniu z czytelni skorzystało 410 osób, zaś w czerwcu 494 osoby. W oznaczonym miejscu Czytelni Główniej kontynuowano „Wystawę Nowości w Lectorium”, dzięki której czytelnicy mają możliwość zapoznania się z najnowszymi tytułami włączonymi do księgozbioru podręcznego Czytelni Główniej.

W porównaniu z rokiem 2018 odnotowano niewielki spadek (4%) w odniesieniu do liczby odwiedzin w Czytelni Pracowników Nauki, którą przeciętnie odwiedzało 30 osób dziennie. W okresie sprawozdawczym skorzystały z niej 7932 osoby, którym udostęp-

niono łącznie 29 919 wol. (spadek o 18,4%). Do czytelni tej należy też 8 separetek, które po rozpatrzeniu podań złożonych przez zainteresowane osoby są przydzielane przez Dyрекcję BJ do korzystania na czas semestru lub całego roku.

Z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia Biblioteki Narodowej, obsługiwanej na terminalach zainstalowanych w Czytelni Głównej i w Czytelni Pracowników Nauki do końca roku skorzystało 58 czytelników, którzy przeczytali 149 publikacji i dokonali 108 rezerwacji.

W Czytelni Europeistycznej w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano minimalny wzrost liczby użytkowników (o 0,5%). Czytelnię odwiedziło łącznie 3528 osób (przeciętnie 13 osób dziennie), przy czym liczba wypożyczonych pozycji zmalała aż o 36% (3538 wol.). Z części ogólnoeuropejskiej księgozbioru podręcznego wypożyczono 23 wol., z części austriackiej – 40 wol. Z magazynu ogólnego dostarczono do Czytelni 2011 wol. druków zwartych i 426 wol. druków ciągłych, a z magazynu czasopism bieżących 200 tytułów w 1038 numerach. W Bibliotece Austriackiej, działającej w ramach Czytelni Europeistycznej, zarejestrowano 177 aktywnych kont czytelniczych. Biblioteka Austriacka ma swoją zakładkę na facebookowym fanpage'u BJ, gdzie pojawiają się tematyczne posty związane z promocją jej księgozbioru oraz organizowanych przez nią wydarzeń. Ponadto zbiory Biblioteki Austriackiej prezentowane były regularnie w gablocie znajdującej się przed Czytelnią Europeistyczną (zmiana ekspozycji co 2 tygodnie).

W roku sprawozdawczym Wypożyczalnię odwiedziły 163 074 osoby (średnio 618 osób dziennie), to jest około 7,1% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim. W okresie od września do końca roku z magazynu ogólnego dostarczono dla czytelników 61 831 wol. (ze względu na zmianę systemu bibliotecznego brak jest danych w odniesieniu do wcześniejszych miesięcy), z rezerwacji przyjęto 24 079 wol., zaś z księgozbioru podręcznego „W” wydano 2186 pozycji. Ogółem na zewnątrz wypożyczono 398 667 (łącznie z 12 wol. wypożyczonymi z Czytelni Europeistycznej), czyli o 69% więcej niż w roku 2018. W dalszym ciągu pracownicy Wypożyczalni obsługiwali także użytkowników 3 bibliotek instytutowych Wydziału Filologicznego UJ (Biblioteki Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteki Instytutu Filologii Słowiańskiej oraz Biblioteki Instytutu Filologii Orientalnej), przeniesionych tymczasowo do gmachu BJ w związku z remontem i przebudową Collegium Paderevianum.

Zapisy do Biblioteki na rok akademicki 2019/2020 rozpoczęto 1 października 2019 roku. Typy legitymacji, jak i ich ceny nie uległy zmianie w stosunku do roku poprzedniego, natomiast zmieniona została szata graficzna karty bibliotecznej. Wszystkie legitymacje (z wyjątkiem kart „els”) opatrzone zostały hologramem w kolorze miętowym. Z opłat pobieranych za wydanie legitymacji bibliotecznych w 2019 roku uzyskano 115 945,00 zł. W związku z wprowadzeniem nowego systemu bibliotecznego, funkcjonującego od 2 września 2019 roku, zmieniony został sposób naliczania opłat za nieterminowy zwrot książek. Do 20 lipca 2019 roku opłata za nieterminowy zwrot książek wynosiła 1,50 zł za każde rozpoczęte 5 dni przetrzymania, zaś od 2 września opłata ta wynosi 0,30 zł za każdy rozpoczęty dzień po upływie terminu zwrotu.

W dalszym ciągu z powodzeniem stosowano tryb urgowania w stosunku do czytelników zalegających z terminowym oddawaniem wypożyczonych dzieł. W wyniku podjętych działań odzyskano 3675 wol., do budżetu Biblioteki wpłynęło 1885,00 zł za pozycje zagubione oraz 214 753,50 zł z tytułu opłat za przetrzymanie książek. Ogółem w wyniku wszelkiego rodzaju opłat pobieranych przez Wypożyczalnię w okresie sprawozdawczym do budżetu Biblioteki wpłynęło 330 699,50 zł.

Nadal dużą popularnością wśród czytelników cieszyła się usługa pozwalająca na samodzielne dokonywanie prolongat wypożyczonych dzieł. Liczba prolongat tradycyjnych dokonanych w 2019 roku wyniosła 36 427, podczas gdy liczba prolongat *online* 171 159.

W porównaniu z rokiem 2018 zainteresowanie czytelników korzystaniem z Wypożyczalni Międzybibliotecznej, za pośrednictwem której można wypożyczać dzieła z innych bibliotek i instytucji krajowych, a także zagranicznych utrzymało się dokładnie na tym samym poziomie. W 2019 roku z usług Wypożyczalni skorzystały 254 osoby. W okresie sprawozdawczym otrzymaliśmy ogółem 1141 zamówień (1091 z bibliotek krajowych i 50 z instytucji zagranicznych), co oznacza 27,5% spadek w porównaniu z rokiem 2018. W 2019 roku do 141 instytucji krajowych Biblioteka Jagiellońska wysłała 850 wol. książek oraz 105 kopii materiałów oryginalnych (mikrofisz, kserokopie, mikrofilmy zbiorów specjalnych). Do 22 bibliotek zagranicznych wysłano 28 wol. książek oraz 16 kopii materiałów oryginalnych. Łącznie do instytucji krajowych i zagranicznych Wypożyczalnia Międzybiblioteczna wysłała 878 wol. druków zwartych oraz 105 kopii materiałów oryginalnych. Z kolei z Biblioteki Jagiellońskiej wysłano 235 zamówień (rewersów), w tym 189 do bibliotek polskich i 46 do bibliotek zagranicznych. W wyniku ich realizacji z 49 bibliotek polskich otrzymano 140 wol., 2 kopie materiałów oryginalnych w postaci mikrofisz i kserokopii oraz 45 mikrofilmów ze zbiorów specjalnych, zaś z 21 bibliotek zagranicznych dostaliśmy 44 wol. książek oraz 1 kopię materiałów oryginalnych w postaci mikrofisz i kserokopii. Łącznie z instytucji krajowych i zagranicznych otrzymaliśmy 184 wol. druków zwartych i 48 kopii materiałów oryginalnych.

Pracownicy Wypożyczalni Międzybibliotecznej za pośrednictwem Internetu sprawdzili dla czytelników 311 pozycji w katalogach bibliotek polskich i zagranicznych i odpowiedzieli na 2 kwerendy (dotyczące 2 pozycji).

W zakresie korzystania z Czytelni Informacji Naukowej odnotowano 27,2% wzrost czytelnictwa – w ciągu 293 dni jej otwarcia zarejestrowano 9218 odwiedzin (w tym czytelnicy korzystający z księgozbioru podręcznego oraz użytkownicy Internetu). W Czytelni tej udostępniono około 5692 wol. (ze względu na wolny dostęp do półek dane te są szacunkowe). Do księgozbioru podręcznego włączono 301 wol., wycofano zaś 125 wol. – obecnie liczy on 16 990 wol.

Zbiory Oddziału Dokumentów Cyfrowych udostępniane były w Czytelni Dokumentów Audiowizualnych, z której w 2019 roku skorzystało 1551 osób (wzrost o 8,8% w porównaniu z rokiem 2018). Czytelnikom udostępniono około 790 wol. (dokładna liczba udostępnionych pozycji jest trudna do oszacowania ze względu na wolny dostęp do półek). Większość czytelników korzystała z mikroform i dokumentów elektronicz-

nych lub audiowizualnych, wzrosła jednak liczba użytkowników (827 osób) korzystających ze zbiorów elektronicznych za pomocą komputerów znajdujących się w Czytelni. Wzrost ten spowodowany jest niewątpliwie faktem publikowania w JBC oraz w RUJ coraz większej liczby dokumentów, do których dostęp, ze względu na prawa autorskie, możliwy jest jedynie przy pomocy komputerów znajdujących się w czytelniach BJ.

Oddział Zbiorów Specjalnych udostępniał swoje zbiory w 2 czytelniach i w 2 gabinetach, które łącznie odwiedziło 3316 osób (spadek o 20,3% w porównaniu z rokiem 2018). Czytelnicy ci skorzystali z 18 769 wol. materiałów pochodzących ze zbiorów specjalnych, z druków sprowadzonych z magazynu ogólnego Biblioteki oraz ze zbiorów podręcznych sekcji. W odniesieniu do poszczególnych sekcji udostępnianie zbiorów specjalnych przedstawiało się następująco.

Liczba czytelników, którzy korzystali w roku sprawozdawczym ze zbiorów rękopiśmiennych, zmalała o 16,8%. Czytelnię Sekcji Rękopisów odwiedziło 1629 osób, którym udostępniono łącznie 5077 jedn. (w tym 3745 rękopisów, 1270 wol. z księgozbioru podręcznego oraz 62 wol. druków zwartych i ciągłych z magazynu ogólnego).

Czytelnię Starych Druków odwiedziło 768 osób (32,2% spadek w porównaniu z rokiem 2018), które skorzystały łącznie z 3466 wol. (35,3% spadek w porównaniu z rokiem poprzednim), z czego 2780 stanowiły wol. z magazynu starych druków, 609 – książki z księgozbioru podręcznego oraz 77 – druki z magazynu ogólnego.

W zakresie udostępniania muzykaliów odnotowano znaczący wzrost wypożyczeń – zarejestrowano 195 wizyt, podczas których czytelnikom udostępniono 1565 wol. druków muzycznych, 374 rękopisy muzyczne, 3 muzyczne dokumenty życia społecznego oraz 64 wol. z księgozbioru podręcznego. Łącznie w 2019 roku w Gabinetcie Zbiorów Muzycznych udostępniono 2006 pozycji (o 57,7% więcej niż w roku 2018)!

Z obiektów przechowywanych przez Sekcję Zbiorów Graficznych i Kartograficznych OZS skorzystało 380 czytelników, to jest o 7,8% mniej niż w roku 2018 (304 z nich korzystało ze zbiorów graficznych, 76 ze zbiorów kartograficznych). W niewielkim stopniu (o 4,7%) wzrosła natomiast liczba udostępnionych pozycji – łącznie 5614 jedn. zbiorów specjalnych (w tym 4906 jedn. zbiorów graficznych i 708 jedn. zbiorów kartograficznych) oraz 544 pozycje z księgozbioru podręcznego (515 dotyczących grafiki i 29 z zakresu kartografii).

W odniesieniu do obiektów Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego znacząco spadła zarówno liczba czytelników zainteresowanych zbiorami rzadkimi, jak i dokumentami życia społecznego. W 2019 roku z wydawnictw rzadkich skorzystało 288 osób (spadek o 24,4% w porównaniu z rokiem poprzednim), którym udostępniono 1004 jedn. (spadek o około 2,7% w stosunku do roku poprzedniego), w tym 973 jedn. ze zbiorów „Rara” i 12 jedn. ze zbiorów II obiegu). Jedynie 56 osób zainteresowanych było dokumentami życia społecznego – udostępniono im 1058 jedn. tego typu zbiorów (37,7% spadek w porównaniu z rokiem 2018). Czytelnicy skorzystali ponadto z 19 wol. należących do księgozbioru podręcznego Sekcji.

W 2019 roku do dyspozycji czytelników w całej Bibliotece przeznaczonych było 49 komputerów, z czego 43 podłączone były do Internetu, zaś pozostałe umożliwiały wyłącznie dostęp do katalogu *online*.

Ze wszystkich komputerów sieci UJ oraz z komputerów domowych czytelnicy mieli dostęp do 86 baz danych *online* oraz 1 bazy udostępnianej stacjonarnie (na miejscu w Bibliotece). Łącznie udostępniano 87 baz: *Abbreviationes Online*, *Academic Search Complete*, *ACM Digital Library*, *ACS Journals*, *Agricola*, *AIP Journals*, *APS Journals*, *Archive of Celtic-Latin Database*, *Aristoteles Latinus Database*, *Arts & Humanities Citation Index 1975–*, *Beck Online*, *Bibliographie de Civilisation Médiévale*, *BIOSIS Citation Index*, *Book Citation Index*, *Business Source Complete*, *Cambridge Journals Online*, *Central and East European Online Library (CEEOL)*, *Chemical Abstracts Plus*, *Conference Proceedings Citation Index – Science 1990–*, *Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities 1990–*, *Current Chemical Reactions*, *Current Contents Connect*, *Data Citation Index*, *Database of Latin Dictionaries*, *De Gruyter Online Journals*, *Derwent Innovations Index*, *eBook Academic Collection*, *Emerald Management Xtra*, *Emerging Sources Citation Index (ESCI) – 2015–present*, *EMIS Polska*, *ERIC – Educational Resource Information Center*, *Essential Science Indicators*, *Europa Sacra*, *European Views of Americas (1493–1750)*, *Film & Television Literature Index with Full Text*, *GreenFILE*, *Health Source – Consumer Edition*, *Health Source – Nursing/Academic Edition*, *Historical Abstracts with Full Text*, *In Principio*, *Index Chemicus*, *International Directory of Medievalists*, *International Medieval Bibliography*, *IOP Science*, *Journal Citation Reports*, *JSTOR – The Arts and Sciences. Collections I–XII*, *KCI-Korean Journal Database*, *Legal Source*, *Legalis. System Informacji Prawnej* (udostępniana tylko stacjonarnie), *Lex Omega*, *Library of Latin Texts*, *Library Information Science & Technology Abstracts*, *MasterFile Premier*, *Medline*, *MLA Directory of Periodicals*, *MLA International Bibliography*, *Monumenta Germaniae Historica*, *National Central Library*, *Taiwan* (Narodowa Biblioteka Tajwanu), *Newspaper Source*, *Oxford Journals*, *Oxford Music Online*, *Oxford Scholarship Online – Biology*, *Oxford Scholarship Online – Classical Studies*, *Oxford Scholarship Online – History*, *Oxford Scholarship Online – Law*, *Oxford Scholarship Online – Philosophy*, *Papal Letters (Ut per litteras apostolicos.../ Lettres pontificales)*, *Patrologia Latina*, *Polska Bibliografia Lekarska*, *ProQuest Central*, *ProQuest Dissertations and Theses*, *Reaxys*, *Regional Business News*, *RILM Abstracts of Music Literature*, *RSC Journals*, *SAGE Premier*, *SciELO Citation Index*, *Science Direct*, *Science Citation Index – Expanded 1945–* *Scopus*, *Social Sciences Citation Index with Abstracts 1956–*, *Springer Link*, *Taylor & Francis*, *Teacher Reference Center*, *Westlaw International*, *Wiley Online Library*, *Zoological Record*. Informacja na ten temat jest na bieżąco aktualizowana na stronie domowej BJ. W ramach baz pełnotekstowych zapewniono dostęp do 61 972 czasopism elektronicznych.

Ponadto w 2019 roku udostępniono 8 testowych zasobów *online*, dotyczących niemal wszystkich dziedzin wiedzy (*Academic Complete*, *Academic Video Online*, *Artstor Digital Library*, *BioOne*, *ICE Virtual Library*, *Trans Tech Publications – Scientific*, *ProQuest Central*, *ProQuest Dissertations & Theses Global*). O nowo zakupionych i testowanych bazach informuje się na bieżąco kilkuset pracowników Uniwersytetu.

W roku sprawozdawczym pracownicy BJ opracowali łącznie 1272 kwerendy (w tym 1109 krajowych i 163 zagraniczne) oraz udzielili 7988 informacji (w tym 5893 bibliograficzne i 2095 rzeczowych).

Bibliotekę zwiedziło 2349 osób, w tym 414 z zagranicy z 41 krajów (między innymi z Afganistanu, Argentyny, Austrii, Azerbejdżanu, Belgii, Białorusi, Bułgarii, Chin, Chorwacji, Czech, Danii, Egiptu, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Indonezji, Irlandii, Japonii, Kamerunu, Kanady, Kirgistanu, Korei Południowej, Maroko, Niemiec, Portugalii, Rosji, Rumunii, Serbii, Singapuru, Słowacji, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Szwajcarii, Szwecji, Turcji, Ukrainy, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch). Wśród nich było 125 bibliotekarzy (w tym 120 z zagranicy). Najliczniejsze grupy stanowili zwiedzający z Białorusi (71 osób), Argentyny (44 osoby) i z Chorwacji (40 osób). Dla wielu z nich zorganizowano pokazy zbiorów specjalnych.

JAGIELLOŃSKA BIBLIOTEKA CYFROWA

W roku sprawozdawczym w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej opublikowano 142 124 dokumenty, na które składają się kopie cyfrowe dokumentów zwartych, dokumentów ciągłych, starych druków, rękopisów, muzykaliów, druków ulotnych, grafik i map. Liczba publikowanych pozycji rosła systematycznie z miesiąca na miesiąc, przy czym największy przyrost (ponad 63 650 pozycji) nastąpił w grudniu, co obrazuje poniższe zestawienie tabelaryczne:

Miesiąc	Liczba publikacji w JBC
Styczeń	570 456
Luty	577 333
Marzec	583 878
Kwiecień	589 694
Maj	598 613
Czerwiec	600 000
Lipiec	605 898
Sierpień	609 177
Wrzesień	628 528
Październik	637 383
Listopad	639 765
Grudzień	703 418

Pracownicy Sekcji JBC kontynuowali również prace nad przetwarzaniem formatu DjVu na format PDF. W roku 2019 przetworzono i ponownie opublikowano w JBC 303 kopie cyfrowe rękopisów i starodruków oraz 435 kopii cyfrowych druków.

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych nadal prowadzono prace związane z projektem „Sylabusy”. Pracownicy Oddziału zeskanowali i udostępniali w JBC kopie cyfrowe książ-

żek dla studentów Instytutu Ekonomii, Finansów i Zarządzania UJ, Instytutu Filozofii UJ oraz Instytutu Informatyki i Bibliotekoznawstwa WZiKS UJ. W ramach tegoż projektu na dzień 31 grudnia 2019 roku w JBC zanotowano 1339 opublikowanych dokumentów.

Statystykę dotyczącą liczby i wagi plików oraz ilości publikacji wytworzonych w JBC w roku sprawozdawczym przedstawia poniższa tabelka:

Liczba plików	1 283 157
Rozmiar plików w formacie Tiff w GB	229 390
Rozmiar plików wynikowych w formacie PDF w GB	463
Liczba opublikowanych dokumentów	142 124

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji na bieżąco realizowali wszelkie prośby, zamówienia i kwerendy czytelników polskich i zagranicznych w odniesieniu do pozycji umieszczonych w JBC – zrealizowano 21 zamówień na kopie cyfrowe oraz przeprowadzono 157 kwerend.

Z zasobów JBC skorzystało w 2019 roku 136 143 użytkowników (4,6% więcej niż w roku 2018), którzy odwiedzili witrynę 262 069 razy i zaliczyli 2 1526 181 odsłon. Liczba czytelników utrzymywała się średnio na poziomie 11 345 miesięcznie. Korzystanie z zasobów JBC nieznacznie zmniejszyło się w okresie wakacyjnym (czerwiec–wrzesień), zaś drastyczny spadek odnotowano w okresie luty–kwiecień ze względu na awarię modułu statystyk i brak możliwości prawidłowego odczytu danych.

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby aktualnie udostępnianych pozycji, liczby czytelników korzystających z JBC w danym momencie, łączną liczbę czytelników od początku uruchomienia bazy, zestawienie udostępnianych publikacji, zestawienie wyświetlanych pozycji, publikacje najczęściej czytane i najlepiej oceniane przez użytkowników, a także łączną liczbę wygenerowanych stron WWW, łączną liczbę wyszukiwań i łączną liczbę odwiedzających w rozbiciu na poszczególne miesiące można śledzić na bieżąco na stronie domowej biblioteki cyfrowej pod adresem <https://jbc.bj.uj.edu.pl/>.

REPOZYTORIUM UNIwersytetu Jagiellońskiego

Pracownicy Sekcji Repozytorium UJ prowadzili na bieżąco prace nad rozbudową systemu DSpace o nowe funkcjonalności związane z wprowadzaniem danych bibliograficznych na podstawie *Ustawy o zasadach finansowania nauki* oraz *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Systemu Informatyki o Nauce* z dnia 29 czerwca 2015 roku. System był na bieżąco testowany w celu poprawy błędów.

W roku sprawozdawczym wykonano 2 eksporty danych do Polskiej Bibliografii Narodowej (PBN) (w okresie styczeń/luty i lipiec/sierpień). Zestawienie wysłanych metadanych w odniesieniu do poszczególnych wydziałów UJ przedstawia poniższa tabela.

Wydział UJ	Liczba opisów Wysłanych do PBN*
Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii	850
Wydział Biologii	1 514
Wydział Geografii i Geologii	1 089
Wydział Chemii	1 456
Wydział Filologiczny	1 964
Wydział Filozoficzny	2 167
Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej	2 299
Wydział Historyczny	1 910
Wydział Matematyki i Informatyki	733
Wydział Polonistyki	2 464
Wydział Prawa i Administracji	3 456
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych	1 879
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej	3 357
Małopolskie Centrum Biotechnologii	306
Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków	67

* rekordy bibliograficzne publikacji wydanych w latach 2017–2019, zatwierdzone w ankietach jednostek naukowych UJ

Przyrost danych bibliograficznych w RUJ w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego przedstawia poniższe zestawienie.

Miesiąc	Liczba opisów bibliograficznych w RUJ	Przyrost
styczeń	61 651	594
luty	63 678	2 027
marzec	65 946	2 268
kwiecień	67 881	1 935
maj	70 094	2 213
czerwiec	71 845	1 751
lipiec	73 581	1 736
sierpień	75 021	1 440
wrzesień	77 031	2 010
październik	79 447	2 416
listopad	81 292	1 845
grudzień	120 120	38 828
Łączny przyrost roczny		59 063

W okresie sprawozdawczym kontynuowano rozpoczęty w sierpniu 2018 roku projekt „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego UJ”, pod kierownictwem dr. Leszka Szafrąńskiego. Docelowo w projekcie ma zostać udostępnionych w otwartym dostępie: 46 979 publikacji pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego, 49 500 opisów bibliograficznych oraz 830 dokumentów z funkcjonalnością dla osób niepełnosprawnych. Dodatkowym zadaniem jest rozbudowa systemu Repozytorium. Na dzień 31 grudnia 2019 roku w ramach projektu udostępniono 16 808 dokumentów pełnotekstowych i 38 668 opisów bibliograficznych publikacji pracowników UJ oraz zaadaptowano na potrzeby osób niepełnosprawnych 162 teksty naukowe.

W 2019 roku w RUJ zatwierdzono 33 894 opisy bibliograficzne, a 22 194 opisy zostały poprawione. Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Bibliografii Publikacji Pracowników UJ zarejestrowanych było 120 120 (o 103,4% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem) opisów bibliograficznych książek, czasopism, artykułów z czasopism i rozdziałów książek, 21 217 dokumentów pełnotekstowych oraz 1001 prac doktorskich. Szczegółową statystykę ilości zatwierdzonych i zmodyfikowanych rekordów bibliograficznych oraz ilości publikacji pełnotekstowych dodanych do RUJ w 2019 roku przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne:

Opisy bibliograficzne utworzone	13 561
Opisy bibliograficzne zatwierdzone	33 894
Opisy bibliograficzne zmodyfikowane	22 194
Publikacje pełnotekstowe	6 579

Liczba użytkowników RUJ znacznie wzrosła – w okresie sprawozdawczym utrzymywała się średnio na poziomie 13 506 miesięcznie (podobnie jak w przypadku JBC nieznaczny spadek odnotowano w miesiącach wakacyjnych od lipca do września). W sumie w 2019 roku z zasobów Repozytorium skorzystały 162 073 osoby (44,25% więcej w porównaniu z rokiem 2018), które odwiedziły witrynę 231 316 razy, zaliczając 3 113 151 odsłon. W związku z uzupełnianiem Bibliografii Publikacji Pracowników UJ i dostarczaniem pełnych tekstów do RUJ w okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji przeprowadzili 1722 konsultacje telefoniczne i 6376 konsultacji mailowych z pracownikami i bibliotekarzami UJ.

PROJEKTY

W roku sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska kontynuowała rozpoczęty w 2018 roku projekt z zakresu „Działalności Upowszechniającej Naukę” (DUN), finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, obejmujący pięć zadań:

1. „Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – książki z lat 1950–1989 – kontynuacja” (koszt realizacji zadania w okresie sprawozdawczym to 141 962,95 zł, w tym wkład własny: 13 093,42 zł). Łącznie w latach 2018–2019 opracowano retrospektywnie 10 080 książek, sporządzając 10 080 rekordów bibliograficznych,

2. „Katalog Wydawnictw Kartograficznych – mapy geograficzne, topograficzne i geologiczne” (łącznie koszt realizacji zadania w 2019 roku to 18 088,34 zł, w tym wkład własny: 1734,25 zł). Zadanie to realizowane było przez pracowników Instytutu Nauk Geologicznych UJ. Łącznie w latach 2018–2019 Biblioteka Instytutu Nauk Geologicznych UJ opracowała retrospektywnie 1001 materiałów kartograficznych, sporządzając w KKZBUJ 1001 rekordów bibliograficznych,

3. „Konservacja, przeoprawa i oprawa 96 wolumenów czasopism medycznych z kolekcji XIX i początku XX wieku (do 1945 roku)” (zadanie realizowane przez Bibliotekę Medyczną Collegium Medicum UJ – łączna wartość zadania wykonanego w latach 2018–2019 to 75 210,00 zł, w tym wkład własny BM CMUJ: 6900,00 zł). W ramach zadania wykonano konserwację, przeoprawę i oprawę 216 wol. czasopism,

4. „Kolekcja poloników z księgozbioru prof. Szymona Deptuły” (łącznie koszt realizacji zadania w roku sprawozdawczym to 43 296,46 zł, w tym wkład własny: 12 441,76 zł). W ramach zadania do zbiorów BJ włączono 2252 wol. publikacji zwartych, 90 wol. czasopism, 2582 numery czasopism polonijnych, 171 płyt gramofonowych, 6 jedn. starych druków, 3 jedn. zbiorów graficznych oraz 1049 jedn. dokumentów życia społecznego. Zarejestrowane druki ze spuścizny Sz. Deptuły wyceniono na kwotę 81 160,00 zł,

5. „Katalog spuścizn rękopiśmiennych wybitnych naukowców i artystów” (łącznie koszt realizacji zadania to 32 541,07 zł, w tym wkład własny: 3098,56 zł). W 2019 roku utworzono 1008 rekordów bibliograficznych w formacie MARC21 dla spuścizn rękopiśmiennych osób związanych działalnością naukową i artystyczną ze środowiskiem i instytucjami naukowymi Krakowa, jak również 31 rekordów kartoteki haseł wzorcowych (khw) dotyczących haseł opisu bibliograficznego.

Biblioteka realizowała ponadto inne projekty:

- kolejną edycję projektu DUN na lata 2019–2020 – realizowano 4 zadania: „Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – książki z XIX wieku” (łącznie wartość wykonanego zadania to 64 316,35 zł, w tym wkład własny: 6189,49 zł), „Konservacja, przeoprawa i oprawa czasopism i książek medycznych z kolekcji XIX i początku XX wieku (do 1945 roku)” (łącznie wartość wykonanego zadania to 39 240,00 zł, w tym wkład własny: 3600,00 zł), „Luminarze naukowo-kulturalnego życia Krakowa i jego okolic” (łącznie wartość wykonanego zadania to 5594,94 zł, w tym wkład własny: 546,03 zł), „Mapy synoptyczne na kontynencie europejskim i terenie Polski Południowej” (łącznie wartość wykonanego zadania to 13 837,22 zł, w tym wkład własny: 1270,93 zł);

- w ramach kolejnej umowy na dofinansowanie „Działalności Upowszechniającej Naukę” realizowano jeszcze zadanie pod nazwą „Wydanie anglojęzycznego numeru specjalnego Biuletynu Biblioteki Jagiellońskiej” (łącznie wartość wykonanego zadania w 2019 roku to 34 380,00 zł, w tym wkład własny: 2700,01 zł). Publikacja ma zawierać 15 artykułów naukowych zamieszczonych wcześniej w języku polskim w różnych rocznikach „Biuletynu Biblioteki Jagiellońskiej”,

- „Edytorstwo muzyczne w Krakowie w latach 1850–1918” (dofinansowanie w ramach projektów objętych wsparciem przez Narodowe Centrum Nauki; planowana wartość projektu: 99 554,00 zł; wysokość kosztów poniesionych w 2019 roku to

11 013,83 zł). Realizacja projektu w 2019 roku poświęcona była zbieraniu i porządkowaniu materiału źródłowego, sporządzaniu katalogu krakowskich druków muzycznych z lat 1850–1918 oraz analizie zebranego materiału i danych dotyczących działalności krakowskich wydawców nut w latach 1850–1918,

- „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego UJ” (łącznie wartość projektu to 7 507 580,50 zł, wysokość kosztów poniesionych w 2019 roku to 2 773 198,75 zł). W okresie sprawozdawczym zrealizowano zakup skanerów do digitalizacji zasobów na potrzeby realizacji prac w projekcie, zakupiono kolejnych 10 sztuk oprogramowania komputerowego Fine Reader, a także drugi napęd do biblioteki taśmowej. Opublikowano również przewodnik metodologiczny „Adaptacja publikacji naukowych do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku”,

- „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” (projekt realizowany wspólnie z Biblioteką Narodową w Warszawie; łączna wartość projektu: 98 633 924,00 zł, w tym po stronie BJ: 17 160 160,00 zł; wysokość kosztów poniesionych w 2019 roku to 4 360 203,52 zł). Rok 2019 był ostatnim pełnym rokiem realizacji projektu. W ciągu trzech lat BJ zdigitalizowała 348 734 obiekty, udostępniając je w JBC oraz w serwisie Biblioteki Narodowej – Polona. W styczniu 2019 roku w realizację projektu „Patrimonium...” zaangażowane były 134 osoby, w tym: 131 osób będących pracownikami BJ (wśród nich 53 osoby zatrudnione na nowych etatach i 70 osób oddelegowanych do wykonywania zadań projektu w ramach posiadanych etatów oraz 8 pracowników otrzymujących wynagrodzenie uzupełniające za dodatkowe obowiązki wynikające z udziału w realizacji projektu), 2 pracowników Działu Spraw Osobowych UJ oraz 1 pracownik Działu Rozliczeń Projektów Strukturalnych UJ.

W roku sprawozdawczym pracownicy Oddziału pomagali również w przygotowaniu i składaniu wniosków o dofinansowanie kolejnych projektów:

- „Patrimonium – zabytki piśmiennictwa”, potocznie określane jako „Patrimonium bis” (wniosek o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, Poddziałanie 2.3.2 „Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury”, przygotowany w partnerstwie z Biblioteką Narodową). Planowana wartość projektu po stronie Biblioteki Jagiellońskiej: 7 086 237,51 zł (w tym wkład własny: 1 089 154,71 zł). Podobnie jak w przypadku „Patrimonium...” celem projektu jest digitalizacja i udostępnienie w postaci cyfrowej wybranych zbiorów specjalnych BJ (500 jedn. rękopisów, 1500 obiektów starodrukowych, około 24 800 jedn. dokumentów życia społecznego, 500 obiektów ikonograficznych, 200 obiektów kartograficznych oraz 1500 pozycji tworzących kolekcję dzieł pracowników Biblioteki Jagiellońskiej począwszy od XVIII wieku do roku 1918),

- „Komitety Obywatelskie i ich rola w budowie społeczeństwa obywatelskiego i transformacji ustrojowej w Polsce w świetle dokumentów i relacji. Zebranie i kompleksowe opracowanie naukowe oraz udostępnienie materiałów Komitetów Obywatelskich od 1989 roku” (wniosek składany był do konkursu w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2016–2019. Moduł „Dziedzictwo narodowe” przez Fundację Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego. Planowana wartość projektu: 1 799 221,00 zł. Realizację projektu zaplanowano na lata 2020–2025.

IMPREZY NAUKOWO-KULTURALNE ORGANIZOWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ

Rok 2019 obfitował w szereg wydarzeń kulturalno-naukowych, zorganizowanych przez Bibliotekę Jagiellońską.

20 marca 2019 roku pracownicy Oddziału Zbiorów Cyfrowych prezentowali Bibliotekę Jagiellońską podczas Dnia Otwartego UJ w Auditorium Maximum UJ. Prezentacji towarzyszyła promocja Repozytorium UJ. Dr Leszek Szafranski wygłosił wykład *Cyfrowy świat książek: jak to działa na UJ*.

W dniach 10–12 maja 2019 roku w BJ obchodzono Dni Otwarte Funduszy Europejskich (DOFE). Biblioteka włączyła się do tej ogólnopolskiej akcji już po raz piąty. W ramach tego wydarzenia promowano głównie finansowany ze środków Funduszy Europejskich projekt „Patrimonium...”, zorganizowano pokazy ciekawych, wybranych obiektów muzycznych i graficznych oraz wydawnictw rzadkich i dokumentów życia społecznego zdigitalizowanych w ramach tego projektu, zorganizowano wycieczki po Bibliotece w miejsca niedostępne na co dzień czytelnikom. W wydarzeniach uczestniczyło około 50 osób.

W dniach 9–15 maja obchodziliśmy XVI Ogólnopolski Tydzień Bibliotek pod hasłem „#biblioteka”, nawiązującym do szczególnej roli odgrywanej przez biblioteki w systemach informacyjnych. Podobnie jak w roku poprzednim, współorganizatorem wydarzeń była Sekcja Treńska FLOW Koła Naukowego Studentów Psychologii UJ, która przygotowała cykl spotkań szkoleniowych poświęconych różnym zagadnieniom, jak na przykład warsztaty dla studentów dotyczące rozwiązywania konfliktów (Okiełznać konflikty) bądź sposobów oddziaływania na ludzi i obrony przed manipulacją (Wpływ społeczny – z czym to się je?) oraz warsztaty dla pracowników bibliotek, dotyczące technik wyznaczania i podtrzymywania celów (Do celu, czyli dokąd?), technik relaksacji i radzenia sobie ze stresem (Jak zatrzymać pęd?), zarządzania zadaniami w czasie (Czy czas da się dogonić?). Łącznie w warsztatach udział wzięło około 40 osób.

Dnia 5 października 2019 roku w Bibliotece Jagiellońskiej odbyła się kolejna Noc Bibliotek pod hasłem „Znajdźmy wspólny język”. W ramach tego wydarzenia przygotowano szereg atrakcji: rozgrywki w gry planszowe (*Zaplansz UJ w Jagiellonce*), warsztaty recyklingu *Twórcy robotów*, warsztaty papiernicze *Zrób coś z niczego* oraz warsztaty kaligraficzne pod hasłem *Wspólny język – wspólne pismo: tekstura, pismo średniowiecznej Europy*. Można było również odwiedzić „Niewidzialny Pokój”, aby doświadczyć „życia w ciemności” i przybliżyć sobie postrzeganie świata przez osoby niewidome. Uczestnicy Nocy Biblioteki mieli możliwość zwiedzenia Kliniki Papieru oraz Pracowni Reprografii. Dodatkową atrakcją było kino rodzinne. W imprezie tej uczestniczyło łącznie około 250 osób.

W dniach 21–27 października 2019 roku trwały obchody X edycji Międzynarodowego Tygodnia Otwartej Nauki (Open Access Week) pod hasłem „Otwartość dla kogo? Powszechny dostęp do wiedzy” mające na celu promowanie otwartego dostępu do publikacji i danych naukowych. W ramach obchodów zainteresowane osoby mogły wysłuchać wykładów przybliżających idee otwartego dostępu, zagadnienia prawa autorskiego w kontekście otwartej nauki, problemy, na jakie natrafiają osoby z niepełnosprawnościami.

mi w korzystaniu z zasobów otwartych oraz kwestie związane z otwartym publikowaniem danych badawczych.

W dniach 23–25 października 2019 roku w ramach Małopolskiego Forum Bibliotek (MFB) odbyła się konferencja zatytułowana „Po drugiej stronie lustra. UX, UI i AI w bibliotekach”. Od pierwszej edycji w 2016 roku MFB jest ściśle powiązane z odbywającymi się w przedostatnim tygodniu października Międzynarodowymi Targami Książki w Krakowie. Konferencja odbywała się w 4 lokalizacjach, przy jej organizacji współpracowało 5 instytucji i 8 partnerów. Wydarzenie to miało 4 patronaty honorowe i 4 medialne oraz 5 sponsorów. Oprócz Biblioteki Jagiellońskiej we współorganizacji przedsięwzięcia uczestniczyła Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, Instytut Studiów Informacyjnych UJ, Instytut Nauk o Informacji UP oraz Zarząd Okręgu Małopolskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W czasie trzydniowych obrad podczas wykładów, seminariów, warsztatów i paneli dyskusyjnych uczestnicy zastanawiali się nad formami nowoczesnych usług informacyjnych opartych na wykorzystaniu sztucznej inteligencji i rzeczywistości rozszerzonej, badaniem potrzeb i zachowań użytkowników za pomocą metod i technik *user experience* i *user interface*, sposobami interpretacji i zastosowania wyników tych badań w doskonaleniu oferty bibliotecznej oraz wpływem nowych technologii na tworzony przez użytkowników obraz świata i bibliotek. W konferencji wzięło udział ponad 200 uczestników – bibliotekarzy, bibliotekoznawców oraz przedstawiciele dostawców usług dla bibliotek z całego kraju.

W ramach spotkań autorskich, kontynuowanych głównie w cyklu Salon literacki „Jagiellonki” w 2019 roku odbyło się kilkanaście imprez (w tym 3 spotkania z autorami austriackimi, zorganizowane przez Czytelnię Austriacką, działającą w ramach Czytelni Europeistycznej BJ):

- promocja książki Andrzeja Szczerskiego *Transformacja. Sztuka w Europie Środkowo-Wschodniej po 1989*. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: prof. dr hab. Tomasz Gryglewicz (z Instytutu Historii Sztuki UJ), red. Justyna Nowicka (z Radia Kraków), dr Jakub Woynarowski (z Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie) oraz autor.

- promocja książki Magdaleny Śmiei *W związku z inteligencją emocjonalną. Rola inteligencji emocjonalnej w relacjach społecznych i związkach intymnych*. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: dr Agata Blaut (z Instytutu Psychologii UJ), dr Anna Czarna (z Instytutu Psychologii Stosowanej UJ), Paulina Szwed (z Instytutu Psychologii UJ) oraz autorka;

- spotkanie z austriacką pisarką Karin Peschka;

- promocja książki Krystyny Czerni *Nowosielski – sztuka sakralna. Podlasie, Warmia i Mazury, Lublin*. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: Krzysztof Klimek (artysta malarz, uczeń Jerzego Nowosielskiego), Ewa Zalewska (kierownik Muzeum Ikon z Oddziału Muzeum Podlaskiego w Supraślu), Adam Zagajewski (poeta) oraz autorka;

- promocja książki pod red. Małgorzaty Boguni-Borowskiej *Współczesny świat dziecka. Media i konsumpcja*. Spotkanie prowadził Tomasz Pytko ze stowarzyszenia All in UJ. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: dr hab. Małgorzata Bogunia-

-Borowska (z Instytutu Socjologii UJ), dr hab. Marcjanna Nózka (z Instytutu Socjologii UJ), dr Joanna Rzońca (doktorantka Instytutu Sztuk Audiowizualnych UJ), dr Kamil Łuczaj (z Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie) oraz Adam Dąbrowski (z Instytutu Socjologii UJ);

- spotkanie „Facebook. Między wolnością a opresją”, połączone z promocją książki Malwiny Popiołek *Czy można żyć bez Facebooka* oraz Jana Krefta *Władza algorytmów. U źródeł potęgi Google i Facebooka*. Dyskusję z autorami prowadził dr Michał Pałasz (z WZiKS UJ);

- promocja książki Leszka Szafrąńskiego *Zarządzanie zasobami dokumentów elektronicznych w instytucjonalnych repozytoriach akademickich*. W dyskusji towarzyszącej spotkaniu uczestniczyli: dr hab. Remigiusz Sapa (z Instytutu Informatyki i Bibliotekoznawstwa UJ); dr hab. Michał Rogoż, prof. UP (z Instytut Nauk o Informatyce UP), dr Małgorzata Janiak (z Instytutu Informatyki i Bibliotekoznawstwa UJ) oraz autor;

- promocja książki Stefana Klemczaka *Deux ex metaphora. Bóg filozofów i jego funkcje*. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: prof. dr hab. Tadeusz Gadacz, dr hab. Jakub Gomułka, prof. UP oraz autor;

- prelekcja dr. hab. Andrzeja Dróżdża *PRL w satyrycznych ilustracjach drugiego obiegu z lat 80. XX wieku*;

- promocja książki Jacka Bylicy *Cygańska rapsodia. Transkulturowe studium rzeczywistości społecznej andrychowskich Romów – konteksty pedagogiczne*. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: dr hab. Mariusz Sztuka, prof. UJ, dr Artur Paszko, dr Dagmara Mrozowska oraz autor;

- promocja książki Gabrieli Żuchowskiej-Zimnal *Ponowoczesne szaty kultury. Ubiór jako narzędzie konstruowania i komunikowania tożsamości jednostkowej*. W dyskusji towarzyszącej promocji uczestniczyli: Stella Strzemecka (z Instytutu Socjologii UJ), Barbara Kohlbrenner (doradca wizerunkowy i coach), Anna Franczyk (historyk sztuki, specjalizująca się w historii ubioru) oraz autorka;

- spotkanie z Claudią Erdheim, autorką książki *Czyś ty oszalała?*;

- promocja książek *Zanim powstała Liga. Almanach rozgrywek piłkarskich w Polsce w latach 1919–1926. Tom 1: Sezon 1919* Pawła Gaszyńskiego oraz *1929. Zielone mistrzostwo* Jerzego Miatkowskiego i Jarosława Owsiańskiego.

Średnia liczba uczestników Salonów literackich „Jagiellonki” wynosiła 40 osób. Łącznie w spotkaniach tych udział wzięło około 800 osób.

W minionym roku w Bibliotece odbyło się siedemnaście wystaw tematycznych i pokazów okolicznościowych. W ujęciu chronologicznym przedstawiały się one następująco:

- 14 stycznia – 27 lutego 2019 roku – *Pamięć Polski – Dokumenty Niepodległej* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych; realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piasnik, Michał Worgacz.

Wystawa, zorganizowana w holu BJ, prezentowała obiekty wpisane na Polską Listę Krajową Programu UNESCO Pamięć Świata. Towarzyszyły jej materiały promocyjne w postaci banera internetowego i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 26 lutego – 27 marca 2019 roku – „*Radość pisania*” – wystawa rękopisów *Wisławy Szymborskiej* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Fundacja Wisławy Szymborskiej; kuratorzy, koncepcja wystawy i wybór obiektów: dr Urszula Klatka, Sebastian Kudas; opisy obiektów: dr Urszula Klatka; realizacja: dr Urszula Klatka, Sebastian Kudas, Małgorzata Kusak, Sylwia Miłkowska, Mariusz Paluch, Michał Worgacz; projekty graficzne oraz projekt aranżacji wystawy: *Teren Prywatny*; reprodukcje: Paulina Kowalczyk; udostępnienie obiektów na stronie JBC: Mariusz Staniszewski.

Jako pretekst do przygotowania wystawy posłużył proces digitalizacji wybranych rękopisów wierszy Wisławy Szymborskiej przez Bibliotekę Jagiellońską i opublikowanie ich w JBC oraz na stronach Polony. Na wystawie można było obejrzeć autografy wierszy Noblistki oraz egzemplarze pierwszych wydań tomów poetyckich, w których teksty te zostały opublikowane. Ponadto zaprezentowane zostały wydania poezji W. Szymborskiej w tłumaczeniach na języki obce. Zestawienie rękopisów z ich wersjami cyfrowymi oraz publikacjami książkowymi stworzyło możliwość przyjrzenia się procesowi twórczemu jako całości – od pierwszych szkiców po wersję ostateczną, która trafia do czytelników. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banerów, katalogu, plakatu, spotu reklamowego oraz informacji zamieszczonych na stronach internetowych, w prasie, radiu i telewizji.

- 26 marca 2019 roku – prezentacja dwóch rękopisów muzycznych Stanisława Moniuszki (arii z opery *Verbum Nobile* oraz jednej z najśłynniejszych polskich pieśni *Prząśniczka*) – realizacja: Małgorzata Krzos, Małgorzata Kusak, Agnieszka Małatyńska-Stankiewicz; choreografia do muzyki Stanisława Moniuszki: Romana Agnel, Leszek Rembowski.

Prezentacji autografów towarzyszył happening z cyklu „Cracovia Danza: balet w mieście”. W pokazie tanecznym, którego choreografię ułożono do muzyki S. Moniuszki, zespół baletowy Cracovia Danza pokazał związki kompozytora z Krakowem. Happeningowi towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 29 marca – 26 kwietnia 2019 roku – *Nagroda im. Karla Dedeciusa* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Instytut Filologii Germańskiej UJ, Niemiecki Instytut Kultury Polskiej w Darmstadt; realizacja: dr hab. Jadwiga Kita-Huber, Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik; projekty graficzne: Michał Worgacz.

Otwarcu wystawy zorganizowanej w holu BJ towarzyszyło spotkanie z tłumaczką Lisą Palmes, laureatką Nagrody im. Karla Dedeciusa w roku 2017 oraz materiały promocyjne w postaci banera internetowego i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 1–19 kwietnia 2019 roku – *Beethoven i pieśń romantyczna* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena; kurator, scenariusz, opracowanie katalogu i opisy obiektów: Michał Lewicki; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; opisy rycin i fotografii: Beata Górecka; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ; fotografie i skany: Sekcja Reprografii OZZ BJ; aranżacja i realizacja: Małgorzata Kusak, Michał Lewicki, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Michał Worgacz.

Wystawę zorganizowano z okazji 23. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena. W ramach wystawy zaprezentowane zostały przede wszystkim autografy i druki najważniejszych kompozytorów pieśni niemieckiej i polskiej (Ludwiga van Beethovena, Johanna Brahmsa, Carla Loewego, Gustava Mahlera, Feliksa Mendelssohna, Stanisława Moniuszki, Krzysztofa Pendereckiego, Franza Schuberta, Roberta Schumanna, Karola Szymanowskiego, Hugo Wolfa), pochodzące z przechowywanych w Bibliotece Jagiellońskiej zbiorów dawnej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie oraz z kolekcji Sekcji Zbiorów Muzycznych BJ. Na wystawie zaprezentowano także obiekty ze zbiorów Sekcji Rękopisów oraz Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych BJ. Wystawie towarzyszyły banery, plakaty, katalog i materiały promocyjne zamieszczone na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 10–30 maja 2019 roku – *Przestrzeń, mity, znaczenia* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska; kurator: Jani Konstantinovski Puntos; koncepcja: Jani Konstantinovski Puntos, Rimer Cardillo; koordynacja: Małgorzata Kusak; projekt katalogu: Jani Konstantinovski Puntos; redakcja katalogu: Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz; tłumaczenia tekstów na język angielski: Marek Krośniak, Ewdoksia Papuci-Władyka; fotografie: Rimer Cardillo, Leszek Okoński, Jani Konstantinovski Puntos, Adam Jankowski, Michał Worgacz; realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, M. Worgacz.

Na wystawie zaprezentowano prace dwóch artystów – Janiego Konstantinovskiego Puntos oraz Rimera Cardillo. Obydwaj przedstawiali swoje dzieła w BJ czternaście lat wcześniej. Wśród eksponatów znalazły się grafiki, dzieła malarskie, fotografie, kompozycje przestrzenne, odlewy w brązie. R. Cardillo pokazał na wystawie cykl prac pochodzący z 1973 roku zatytułowany „Cykady i ćmy”, którego powstanie było reakcją artysty na wydarzenia związane z przewrotem wojskowym oraz starciami z partyzancką organizacją Tupamaros w Urugwaju. Z kolei J. Puntos zaprezentował instalacje składające się z filmów i fotografii, nawiązujących do tych samych, co cykl grafik Cardillo, podtekstów politycznych i wydarzeń, które brutalnie wstrząsnęły światem (sceny wojenne, atak na World Trade Center, wymuszona migracja milionów przybyszów z Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki oraz inne kataklizmy). Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci bannera internetowego, katalogu i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 6 czerwca – 6 lipca 2019 roku – *W poszukiwaniu utraconej ciszy: wystawa haiga i sumi-e* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Wydawnictwo Austeria; kurator i koncepcja: Lidia Rozmus; realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Ewa Valde-Nowak, Michał Worgacz.

Koncepcją wystawy było przedstawienie książki-portfolio zatytułowanej *In Silence • 静けに • W ciszy – haiga* autorki książek artystycznych Lidii Rozmus, w której prezentowane są cztery pory roku i towarzyszące im haiku. Wystawiono również serię sumi-e w postaci zwojów. Część tej multimedialnej ekspozycji stanowiły prowadzone przez artystkę warsztaty malowania sumi-e „Jeden ruch pędzla” (malarstwo tuszem i pędzlem na papierze ryżowym) i rozważania na temat sztuki i estetyki japońskiej. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego, folde

ru, plakatu i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 10 czerwca – 6 lipca 2019 roku – *20 lat po książce: liberatura – książka artystyczna* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska; kuratorzy: Małgorzata Niespodziewana-Rados, Bogna Sroka-Mucha, Edyta Stajniak; koncepcja i aranżacja: Marta Świetlik; koordynacja: Tomasz A. Kalita, Małgorzata Kusak.

Wystawa została zorganizowana w holu Biblioteki, w 20. rocznicę Wystawy Książki Niekonwencjonalnej w BJ (czerwiec 1999 r.). Zaprezentowano na niej współczesne dzieła studentów krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych oraz Wydziału Sztuki UP. Można było również zobaczyć eksponaty z Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi, wydawnictwa Liberatorium Radosława Nowakowskiego, a nawet kolaże-wyklejanki dwóch Noblistek: Wisławy Szymborskiej i Herty Müller. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego, plakatu i informacji zamieszczonych na stronie internetowej BJ oraz na Facebooku.

- 19 czerwca 2019 roku – *Skarby Meksyku w Bibliotece Jagiellońskiej* – organizatorzy: Ambasada Meksyku w Polsce, Biblioteka Jagiellońska, Centrum Meksykańskie UJ, Centrum Meksykańskie Narodowego Uniwersytetu Autonomicznego Meksyku z oddziałem w Berlinie; realizacja: dr Monika Jaglarz, Małgorzata Kusak; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji BJ.

Na wystawie zorganizowanej w holu starego gmachu Biblioteki w ramach obchodów 250-lecia narodzin wybitnego naukowca i badacza, Aleksandra Humboldta, zaprezentowano materiały dotyczące Meksyku, pochodzące z jego spuścizny rękopiśmiennej oraz oryginały i wydania faksymilowe autografów ze zbioru „Manuscripta Americana” z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie, przechowywane w BJ. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego, plakatu i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 15–26 lipca 2019 roku – *Od teoretycznych traktatów do kompozytorskich arcydzieł – muzykalia w Bibliotece Jagiellońskiej na przestrzeni wieków* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Kraków; kurator, koncepcja, opracowanie katalogu i opisów: Michał Lewicki; aranżacja wystawy: Małgorzata Kusak, Michał Lewicki; projekty graficzne wydruków wielkoformatowych: Michał Worgacz; realizacja: Małgorzata Kusak, Michał Lewicki, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz; prace konserwatorskie i oprawa: Sekcja Konserwacji BJ; fotografie i skany: Sekcja Reprografii BJ.

Wystawa zorganizowana została z okazji odbywającego się w dniach 14–19 lipca w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie Kongresu Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Centrów Informacji IAML 2019. Jej celem było zaprezentowanie szczególnie cennych i interesujących rękopisów i druków muzycznych, przechowywanych w BJ. Muzykalia zostały zestawione i ukazane w taki sposób, by ukazać chronologię gromadzenia i przyrastania kolekcji oraz historyczne przemiany w profilu gromadzonych zbiorów. Wystawie towarzyszył baner internetowy, plakat, katalog oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 7–23 sierpnia 2019 roku – *O matematyce i matematykach w stulecie PTM* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska; realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz.

Wystawa przygotowana została przez Komisję Nauki, Edukacji i Sportu oraz Polskie Towarzystwo Matematyczne (PTM) w związku z ogłoszeniem przez Senat roku 2019 Rokiem Matematyki. Na kilkunastu planszach zaprezentowano historię polskiej szkoły matematycznej (między innymi Warszawskiej Szkoły Matematycznej i Lwowskiej Szkoły Matematycznej), a także jej wybitnych przedstawicieli na czele z twórcą analizy funkcjonalnej Stefanem Banachem. Przypomniano osiągnięcia Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego i Henryka Zygalskiego – kryptologów z Uniwersytetu Poznańskiego, którzy rozpracowali tajemnicę działania niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma. Zaprezentowano również sylwetki wszystkich prezesów PTM. W części *Matematyka – teraźniejszość i wyzwania na przyszłość* pokazano wybrane plakaty („Mapa mózgu”, „Rozpoznawanie mowy”, „Wykrywanie i leczenie nowotworów”, „Symulacja galaktyk”, „Eksperymentowanie z sercem”) z serii *Mathematical Moments*, przygotowanej przez American Mathematical Society, a wskazującej i promującej rolę, jaką matematyka odgrywa w przyrodzie, medycynie, technologii i kulturze. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 2 września – 5 października 2019 roku – *Szyfry, kody, cyfry* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Instytut Kościuszki, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz.

Wystawa, zorganizowana w holu Biblioteki, poświęcona została polskim uczonym reprezentującym głównie szkoły matematyczne z lat 1918–1945 (matematykom, informatykom i kryptologom), których odkrycia istotnie przyczyniły się do wzmocnienia bezpieczeństwa procesu przekazywania, szyfrowania i deszyfrowania informacji. Ekspozycja prezentowała ich dorobek oraz wkład w rozwój światowej kryptologii i cybernetyki. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 5 września – 4 października 2019 roku – *Matematyka na znaczkach pocztowych* – organizator: Biblioteka Jagiellońska, Wydział Matematyki i Informatyki UJ; kuratorzy i koncepcja wystawy: dr Danuta Ciesielska i dr Krzysztof Ciesielski; realizacja: dr Danuta Ciesielska, dr Krzysztof Ciesielski, Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz; tekst w katalogu: dr Danuta Ciesielska, dr Krzysztof Ciesielski; skład i łamanie katalogu: Mariusz Paluch; projekty plansz i plakat: Michał Worgacz.

Wystawa towarzyszyła Jubileuszowemu Zjazdowi Matematyków Polskich w stulecie Polskiego Towarzystwa Matematycznego. Materiały eksponowane na wystawie (znaczki oraz inne ciekawostki filatelistyczne, w tym wiele pamiątkowych kopert First Day Covers) pochodziły ze zbiorów Danuty i Krzysztofa Ciesielskich. W jednym z pierwszych dni trwania wystawy uruchomiono stoisko filatelistyczne, na którym moż-

na było nabyć kartki jubileuszu stulecia PTM oraz uzyskać pamiątkowy stempel Zjazdu. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego, plakatu, karty pocztowej, katalogu i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 11 października – 8 listopada 2019 roku – *Orientalne skarby Biblioteki Jagiellońskiej* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Instytut Orientalistyki UJ; merytoryczne opracowanie wystawy i katalogu: Andrzej Bartczak, prof. Marzenna Czerniak-Drożdżowicz, Agnieszka Heuchert, dr Renata Rusek-Kowalska, dr Katarzyna Sarek, prof. Ewa Siemieniec-Gołaś; redakcja katalogu: Ewa Valde-Nowak; realizacja wystawy: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz; tłumaczenia: dr Barbara Rudzińska; projekty graficzne (okładka katalogu, plakat, zaproszenie): Michał Worgacz; skład i łamanie katalogu: Mariusz Paluch; fotografie: Mariusz Paluch, Michał Worgacz; prace konserwatorskie, oprawa: Sekcja Konserwacji BJ.

Wystawa, zorganizowana z okazji 100-lecia orientalistyki krakowskiej, znalazła się w programie międzynarodowej konferencji naukowej „Languages and Civilizations. Oriental Studies in Cracow 1919–2019”, odbywającej się w dniach 14–16 października 2019 roku. Przedstawiono na niej kilkadziesiąt obiektów reprezentujących poszczególne specjalności Instytutu Orientalistyki UJ. Wśród prezentowanych obiektów związanych z Bliskim i Dalekim Wschodem znalazły się dzieła zarówno rękopiśmienne, jak i drukowane (utwory literackie, dzieła historyczne, traktaty, relacje z podróży, zapiski, diariusze, pamiętniki, mapy, egzemplarze Koranu, słowniki, modlitewniki). Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego, plakatu, katalogu i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 21 października – 11 listopada 2019 roku – *Wien post mortem* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Austriacka w Krakowie, Forum Kultury Austriackiej w Warszawie; opracowanie i zdjęcia: dr hab. Joanna Pyplacz; projekt: Katarzyna Starzycka; opracowanie graficzne: Mariusz Paluch, Michał Worgacz.

Wystawa, zorganizowana w holu Biblioteki, ukazywała ciekawostki związane ze specyficznym podejściem wiedeńców do śmierci, obrządków żałobnych, cmentarzy i pochówków. Prezentowane fotografie przedstawiały piękno cmentarzy i nagrobków, labirynt podziemnych krypt i katakumb. Wystawie towarzyszyła prelekcja dr hab. Joanny Pyplacz *Post mortem est omnis voluptas – na przyjemności czas przyjdzie po śmierci* oraz materiały promocyjne w postaci banera internetowego, zakładki i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 20 listopada – 20 grudnia 2019 roku – *Karty kalendarza* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Związek Polskich Artystów Plastyków Okręg Krakowski, Katedra Edytorstwa i Nauk Pomocniczych Wydziału Polonistyki UJ, Koło Naukowe Edytorów; pomysłodawca wystawy, kurator, scenariusz i projekty graficzne katalogu, plakatu i zaproszenia: dr hab. Teresa B. Frodyma; aranżacja wystawy: Mariusz Paluch; realizacja: dr hab. Teresa B. Frodyma, Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz; redakcja katalogu: dr hab. Teresa B. Frodyma, Iwona Wawrzynek; korekta: Jadwiga Zielińska; skład i łamanie: Klaudia Socha; tłumaczenie: Anna Morawska-Jandura.

Tematem przewodnim wystawy zorganizowanej w ramach cyklu Wokół Książki był kalendarz traktowany nie tylko jako przedmiot użytkowy, ale też jako idea przedstawiona w różnej formie i materii graficznej, pozwalająca określić upływający i nadchodzący czas. Zaprezentowano na niej prace projektowe, graficzne i rysunkowe, książki artystyczne itd. Ekspozowane prace współczesne wzbogacały obiekty pochodzące ze zbiorów BJ. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci banera internetowego, plakatu, katalogu i informacji zamieszczonych na stronach internetowych BJ i UJ oraz na Facebooku.

- 6 grudnia 2019 roku – 30 stycznia 2020 roku – *Kartki świąteczne ze zbiorów Związku Polskich Artystów Plastyków Oddział Kraków* – kurator: dr hab. Teresa B. Frodyma; realizacja: dr hab. Teresa B. Frodyma, Mariusz Paluch, Adam Piaśnik.

Wystawa zorganizowana w holu Biblioteki z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia.

Poza wymienionymi wyżej wystawami w Bibliotece zorganizowano też 13 *Wystaw nowości*, na których ekspozowano 1262 wol. nowych nabytków BJ (w tym 1239 polskich i 23 zagraniczne).

Wszystkie wydarzenia relacjonowane były na bieżąco w serwisie społecznościowym Facebook, prowadzonym przez pracowników Sekcji Wydarzeń Kulturalnych OOrg i współredagowanym przez pracowników Sekcji Informacji Naukowej OUZiN. W ciągu roku „polubiło” nas 6200 osób.

PRACE NAUKOWE I WYDAWNICZE

Ważniejsze prace indywidualne pracowników Biblioteki, wydane w 2019 roku:

- Baś M., Prokop-Kacprzak A., *Aktywność Biblioteki Jagiellońskiej we wspomaganie procesu dydaktycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz w realizacji społecznej potrzeby uczenia się przez całe życie*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2018 [wyd. 2019], nr 2 (52), s. 125–135.

- Baumann E., *Проверка физического состояния книжных фондов в Польше: обзор методов и комментарии*, „Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media” 2019, nr 1 (32), s. 23–43, [online] http://www.nowabiblioteka.us.edu.pl/archiwum/2019_1/Baumann.pdf

- Borucki T., *Fotorelacja z wycieczki przez Tatry do Zakopanego z epoki Chałubińskiego*, „WEGA. Biuletyn Wielkiej Encyklopedii Gór i Alpinizmu” 2019, nr 1, s. 84–99, [online] <https://stapis.com.pl/wp-content/uploads/2019/02/2019-Biuletyn-nr-1-compressed.pdf#page=84>

- Cieślar A., *Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2017. Sprawozdanie*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVIII, 2018 [wyd. 2019], s. 193–252.

- Cieślar A., Pietrzyk Z., *Spuścizna rękopiśmienna Eugeniusza Romera jako źródło wiedzy do kształtowania granic Polski w latach 1918–1920*, [w:] *W drodze do Niepodległości. Ślady działań w archiwach, dokumentach i publicystyce państwowej, lokalnej i polonijnej w krajach zamieszkiwanych przez Polaków. Materiały Sesji naukowej*

XL Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie (Paryż, 28 VIII–1 IX 2018), red. A. Biernat, Paryż–Warszawa 2019, s. 19–29, [online] <https://www.mabpz.org/publikacje-b/spuszczizna-rekopismienna-eugeniusza-romera-jako-zrodlo-wiedzy-do-ksztaltowania-granic-polski-w-latach-1918-1920>

• Gałuszka E., Kolasa W.M., *Dorobek naukowy i literacki Ignacego S. Fiuta (1980–2018)*, „Literat Krakowski. Pismo Krakowskiego Oddziału Związku Literatów Polskich” 2019, nr 12, s. 111–114.

• Gałuszka E., Kolasa W.M., *Dorobek naukowy i popularyzatorski Walerego Pi-sarka. Studium bibliometryczno-dokumentacyjne*, „Zeszyty Prasoznawcze” 2019, t. 62, nr 2 (238), s. 33–86.

• Gapiński B., *Grupa strzelneńska*, „Ziemia Kujawska” 2019, t. 27, s. 163–167.

• Gapiński B., *Ojciec Kazimierz Łabiński. Między nurtem historii a poetycką pasją*, „Ziemia Kujawska” 2019, t. 27, s. 95–111.

• Gapiński B., *Między Krakowem a Inowrocławiem. Grzegorz Turnau*, [w:] *Pamięć miasta. Honorowi obywatele Inowrocławia*, red. T. Łaskiewicz, Warszawa 2019, s. 243–270.

• Gapiński B., *Misjonarz i poeta. Kazimierz Łabiński OMI*, Poznań 2019.

• Gapiński B., *Słowo wstępne*, [w:] I. Bukraba-Rylska, *Polskiej wsi Logos i Ethos*, Gniezno 2019, s. 7–10.

• Jaglarz M., „*Korespondencje konstantynopolikańskie*” *Józefa Ignacego Kraszewskiego*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVIII, 2018 [wyd. 2019], s. 71–80.

• Klatka U., *Rękopisy Wisławy Szymborskiej*, „Alma Mater” 2019, t. 208–209, s. 89–91.

• Krajcarz J., *Biblioteka Husrewa Beja w Sarajewie*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVIII, 2018 [wyd. 2019], s. 123–131.

• Kurek B., *Maria Dąbrowska w sprawie zwierząt. Okruchy z Biblioteki Jagiellońskiej*, „Blżej Biblioteki. Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej” 2019, nr 1/2 (12/13), s. 15–21, [online] <https://en.calameo.com/read/001407954412768fdb618#page=9>

• Münnich-Kafel K., *Grażyna Kędrak (1953–2018)*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVIII, 2018 [wyd. 2019], s. 273–276.

• Nowak J., *Bibliotekarz a nauczanie kompetencji informacyjnych. Propozycja działania*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVIII, 2018 [wyd. 2019], s. 133–149.

• Pietrzyk Z., *Karol Estreicher starszy. Między Krakowem, Lwowem i Warszawą*, „Rocznik Krakowski” LXXXV, 2019, s. 187–194.

• Pietrzyk Z., *Od skrytorium do wirtualnej czytelnicy*, „Rocznik Biblioteki Kraków” III, 2019, s. 316–325.

• Pietrzyk Z., *Spuścizny rozproszone jako problem badawczy i edytorski na przykładzie archiwum Stanisława Kota*, [w:] *Listy jako wyzwanie dla edytora*, red. J. Gruchała, Kraków 2019, s. 87–103.

• Pietrzyk Z., „*W Strasburgu ołtarz posiadają kalwiński, katedrę katolicką, wiarę luterzańską, szaty według zwyczaju menonickiego*”. *Strasburg w latach 1651–1652*

w diariuszu podróży Bartłomieja Nataniela Wąsowskiego, [w:] *Sapientia ars vivendi putanda est. Wokół kultury i polityki. Studia z dziejów nowożytnych ofiarowane Profesorowi Marianowi Chachajowi*, red. nauk. A. Perłakowski, B. Rok, F. Wolański, Kraków–Warszawa 2019, s. 163–181.

- Sanetra K., *Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla rękopisu*, Warszawa 2019, [online] https://centrum.nukat.edu.pl/images/files/instrukcje_procedury/MARC_21/marc21_rekopisy_20191023.pdf

- Siudut G., *Absolwenci państwowych męskich szkół średnich ogólnokształcących we Lwowie w latach 1919–1939*, Kraków 2019.

- Świeboda W., *Błędy krawca Stanisława. Przyczynek do badań nad działalnością antyheretycką Stanisława ze Skarbimierza*, „Roczniki Historyczne” 2018, z. 84, s. 139–169.

- Tytko M.M., *Archiwalia NSZZ „Solidarność” (1980–1989) w zasobie Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego w Krakowie: problemy metodologiczne opracowywania „solidarnościowych” zbiorów drugiego obiegu*, [w:] *Rozproszone archiwa NSZZ „Solidarność”. Materiały z konferencji, Gdańsk, 21 listopada 2013 r.*, red. M. Kruk, Ł. Grochowski, Warszawa 2019, s. 125–136.

- Tytko M.M., Martinek L., *Dvě stati o umění*, „Listy” 2019, t. 49, nr 2, s. 83–85.

- Tytko M.M., *Gatunki literackie i elementy strofiki w poezji religijnej (dydaktyka literatury) cz. 2*, [w:] *Kraina najdroższa: pokłosie IX Międzynarodowego Konkursu Jednego Wiersza o Puchar Wydawnictwa Św. Macieja Apostoła*, red. E. Przebieracz, Lubliniec 2019, s. 88–111.

- Tytko M.M., *Historia parafii na Woli Duchackiej (cz. VIII – ostatnia)*, „Kurier” 2019, t. 13, nr 1 (96), s. 22–23, [online] http://www.dzielnica11.krakow.pl/kurier/kurier_2019_01.pdf#page=22

- Tytko M.M., *O idei człowieka na przykładzie poezji współczesnej (Recenzja monografii naukowej dra Piotra Koprowskiego pt. Między podmiotowością jednostkową a oddziaływaniem społecznym. Szkice z historii idei)*, [w:] P. Koprowski, *Między podmiotowością jednostkową a oddziaływaniem społecznym. Szkice z historii idei*, Lubliniec 2019, s. 6–83.

- Tytko M.M., Flis S., Biernat A., Golon M., Wierzbicki P., Alot S., Zydorek E., *Stenogram dyskusji na temat potrzeby opracowania przewodnika po rozproszonych zbiorach archiwalnych NSZZ „Solidarność”*, [w:] *Rozproszone archiwa NSZZ „Solidarność”. Materiały z konferencji, Gdańsk, 21 listopada 2013 r.*, red. M.M. Tytko, Warszawa 2019, s. 167–182.

- Tytko M.M., *Uniosceptyczna koncepcja patriotyzmu gospodarczego S. Papieża i P. Döerre’go w rolnictwie*, „Pedagogika Katolicka. Człowiek – rodzina – społeczeństwo” 2019, nr 25 (2), s. 235–241, [online] http://pedkat.pl/images/czasopisma/pk25/PK_nr_25.pdf#page=235

- Tytko M.M., *Uniosceptyczna koncepcja S. Papieża i P. Döerre’ego – nowoczesny patriotyzm finansowy*, „Pedagogika Katolicka. Człowiek – rodzina – społeczeństwo” 2019, nr 24 (1), s. 52–60, [online] http://pedkat.pl/images/czasopisma/pk24/PK_nr_24zmiany2aaa.pdf#page=52

- Tytko M.M., *W orbicie wydawnictwa katolickiego: na jubileusz dekady istnienia literackiego Wydawnictwa św. Macieja Apostoła (2009–2019)*, [w:] *Być solą ziemi. Antologia poetycka współpracowników Wydawnictwa św. Macieja Apostoła wydana z okazji 10-lecia powstania Wydawnictwa*, red. E. Przebieracz, Lubliniec 2019, s. 5–59.
- Wawrykiewicz Z., *Andrzej Obrębski (1949–2018)*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVIII, 2018 [wyd. 2019], s. 253–272.
- Wójcik A., *Fantazmat Wielkiej Lechii. Jak pseudonauka zawładnęła umysłami Polaków*, Oświęcim 2019.

KONTAKTY NAUKOWE Z BIBLIOTEKAMI I INSTYTUCJAMI KRAJOWYMI

Jak co roku Biblioteka Jagiellońska utrzymywała ściśle kontakty naukowe z wieloma bibliotekami i instytucjami krajowymi. Wielu pracowników czynnie uczestniczyło w pracach różnorodnych komisji i instytucji o charakterze ogólnopolskim.

Dyrektor BJ, prof. Zdzisław Pietrzyk, nadal pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz przewodniczącego kilku rad naukowych: Rady Naukowej Biblioteki Narodowej w Warszawie, Rady Naukowej Biblioteki Naukowej PAU-PAN w Krakowie, Rady Programowej Książnicy Cieszyńskiej oraz Rady Naukowej Biblioteki Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie. Kolejny już rok był też członkiem Krajowej Rady Bibliotecznej.

Mgr Aleksandra Cieślak została członkiem Rady Naukowej Biblioteki Naukowej PAU-PAN w Krakowie.

Dr Jerzy Grygiel był członkiem Zespołu Historii Czech i Stosunków Polsko-Czeskich Komitetu Nauk Historycznych PAN oraz Komisji Środkowoeuropejskiej PAU. Mgr Izabela Korczyńska była członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki – Oddział Kraków. Dr Żaneta Kubiec uczestniczyła w pracach Zespołu roboczego Krajowej Rady Bibliotecznej ds. kształcenia w zakresie informacji naukowej i bibliologii oraz Rady naukowej rocznika „Polish Libraries”. Mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak była członkiem działającego w 40 krajach Międzynarodowego Towarzystwa Organizacji Wiedzy (International Society for Knowledge Organization), zrzeszającego specjalistów (zarówno teoretyków, jak i praktyków) informacji naukowej. Dr Marek M. Tytko kolejny już rok był członkiem Zespołu Metodologii Badań Pedagogicznych przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN.

Mgr Agata Pazdur-Bąk uczestniczyła w pracach Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej.

Z końcem 2019 roku w związku z uruchomieniem nowego systemu bibliotecznego w ramach projektu e-OMNIS i podjęciem współpracy z Biblioteką Narodową w wielu obszarach (między innymi w zakresie współkatalogowania), Biblioteka Jagiellońska oficjalnie zakończyła współpracę z katalogiem centralnym NUKAT. Prace związane ze współtworzeniem tego katalogu, w którym uczestniczyły 134 biblioteki krajowe, prowadzone były do lipca 2019 roku.

Udział Katalogu Komputerowego UJ we współtworzeniu katalogu NUKAT na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawiał się następująco:

Typ rekordu	NUKAT (ogólna liczba rekordów)	UJ (liczba rekordów utworzonych przez bibliotekarzy UJ)*	Udział procentowy UJ w NUKAT
Rekordy bibliograficzne dla druków zwartych	4 134 678	646 957	15,6
Rekordy bibliograficzne dla wydawnictw ciągłych	116 314	24 640	21,1
Rekordy bibliograficzne – analityczne	123 708	760	0,6
Rekordy kartoteki haseł wzorcowych – hasła opisu bibliograficznego	2 835 526	483 281	17,0
Rekordy kartoteki haseł wzorcowych – hasła przedmiotowe słownikowe jhp KABA + hasła przedmiotowe rozwinięte jhp KABA	1 405 972	161 957	11,5

* Liczba rekordów utworzonych w ramach pracy bieżącej do końca lipca 2019 roku oraz rekordy dodatkowe, wprowadzone do katalogu NUKAT już po wdrożeniu w bibliotekach UJ systemu Alma w ramach zakończenia projektów „Patrimonium...” i DUN.

Pracownicy BJ brali również aktywny udział w konferencjach i sesjach naukowych:

- mgr Ekaterina Baumann – konferencja naukowa „Migracja w Języku, Literaturze i Kulturze” – referat *Migracje dobrowolne i przymusowe. Międzynarodowy kocioł na półwyspie Kamczatka oczami migranta w Polsce* (Łódź, maj 2019);
- mgr Ewa Borsuk – konferencja „Bezpieczeństwo i niezawodność systemów IT” (Kraków, grudzień 2019);
- mgr Agnieszka Brzeziak, mgr Urszula Juszczyk, mgr Barbara Krawczyk, mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak – IV Warsztat Pracy Infobrokera (Kraków, maj 2019);
- mgr Agnieszka Brzeziak, dr Sebastian Grudzień, mgr Jagoda Nowak – I Krakowska Konferencja Genealogiczna (Kraków, listopad 2019);
- mgr Barbara Bułat – I Krakowska Konferencja Genealogiczna – referat *Od korbki do grobu, czyli źródła informacji biograficznej w Bibliotece Jagiellońskiej* (Kraków, listopad 2019);
- mgr Aleksandra Cieślar, mgr Ewa Dąbrowska, mgr Krzysztof Frankowicz, prof. Zdzisław Pietrzyk, mgr Krystyna Tracz – III Międzynarodowa Konferencja „Oferta bibliotek a dostępność odbioru kultury” (Kraków, styczeń 2019);
- mgr Aleksandra Cieślar, mgr Ewa Dąbrowska, mgr Krzysztof Frankowicz, dr Sebastian Grudzień, mgr Katarzyna Guzy, mgr Joanna Jutrznia, dr Olga Konatowska, dr Żaneta Kubic, mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak, mgr Mariusz Staniszewski, dr Leszek

Szafański, mgr Ewa Valde-Nowak, mgr Agnieszka Woźniak, mgr Tomasz Zacharski – konferencja w ramach Małopolskiego Forum Bibliotek 2019 „Po drugiej stronie lustra: AI, UX i UI w bibliotekach” (Kraków, październik 2019);

- mgr Ewa Dąbrowska, mgr Krystyna Tracz – konferencja międzynarodowa „O miejsce książki w historii sztuki” (Kraków, styczeń 2019);

- mgr Edyta Gałuszka – X Międzynarodowy Tydzień Otwartej Nauki „Otwartość dla kogo? Powszechny dostęp do wiedzy” – referat *Otwarte dane badawcze – zarządzanie, archiwizacja, zasady udostępniania* (Kraków, październik 2019);

- mgr Edyta Gałuszka, mgr Katarzyna Guzy, mgr Mariusz Staniszewski, mgr Katarzyna Szczepaniec – konferencja „Biblioteki Uczelniane Wobec Środowiska Akademickiego – nowe obszary działania” (Kraków, wrzesień 2019);

- dr Bartłomiej Gapiński – XIX Seminarium Dobrzańskie – referat *Karol Wojtyła a religijność ludowa* (Dobra koło Limanowej, czerwiec 2019); konferencja „Narracje historyczne we współczesnym świecie” – referat *Bezzenni i niezamężne w polskiej tradycji ludowej. Spojrzenie z perspektywy historii samotności* (Bydgoszcz, październik 2019); konferencja „Samotność człowieka w zdrowiu, chorobie i niepełnosprawności” – referat *Samotni w społeczności wiejskiej* (Barlinek, październik 2019); konferencja „Rodzina odkryta na nowo w prawie, ekonomii i socjologii” – referat *Ciocia i dziadek w rodzinie tradycyjnej. Bezzenni i starzy na tle społeczności chłopskiej* (Kraków, listopad 2019); konferencja „Analiza polskiego społeczeństwa” – referat *Ludzie samotni na wsi tradycyjnej* (Lublin, listopad 2019);

- dr Sebastian Grudziń – konferencja międzynarodowa „Spuścizna w XXI wieku – problemy gromadzenia, opracowywania i udostępniania” (Kraków, październik 2019);

- mgr Katarzyna Guzy, mgr Mariusz Staniszewski, dr Leszek Szafański – konferencja „Europejskie dziedzictwo w otwartych kolekcjach cyfrowych” (Kraków, marzec 2019);

- mgr Anna Krzak – konferencja naukowa „Biblioteka dla dydaktyki III” (Chorzów, wrzesień 2019);

- dr Żaneta Kubic – konferencja „20 lat minęło w bibliotece” (Kraków, maj 2019); konferencja „Kultura w czasach sztucznej inteligencji” (Kraków, maj 2019); IV Nowe Ogólnopolskie Forum Bibliotek Pedagogicznych (Kraków, czerwiec 2019); konferencja „Biblioteki uczelniane wobec środowiska akademickiego: nowe obszary działania” (Kraków, wrzesień 2019);

- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – konferencja „165 lat Krakowskiego Towarzystwa Sztuk Pięknych” – referat *Karol Estreicher między Krakowem, Lwowem a Warszawą* (Kraków, styczeń 2019); konferencja „Jan Latoszyński. Rektor Uniwersytetu Krakowskiego. Wielki syn Latoszyna” – referat *Jan Latoszyński rektor Uniwersytetu Krakowskiego i mąż stanu diecezji krakowskiej w XV wieku* (Latoszyn, listopad 2019); konferencja „Wielokulturowość i wieloetniczność w Rzeczypospolitej XV–XVIII wieku” – referat „*W Strasburgu ołtarz posiadają kalwiński, katedrę katolicką, wiarę lutezańską, szaty według zwyczaju menonickiego*”. *Strasburg w latach 1651–1652 w dziariuszu podróży Bartłomieja Nataniela Wąsowskiego* (Wrocław, grudzień 2019);

- mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak – XV Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej (Kraków, wrzesień 2019);
- dr Leszek Szafranski – II Oblicza Transferu, otwarta debata „Transfer wiedzy w blogosferze popularnonaukowej” (Kraków, czerwiec 2019); I Kongres Bibliotek Szkół Wyższych – referat *Umowy transformacyjne (transformative agreements) w kontekście otwartego dostępu do wyników badań naukowych* (Łódź, czerwiec 2019); konferencja „Biblioteki Uczelniane Wobec Środowiska Akademickiego – nowe obszary działania” – referat *Repozytoria instytucjonalne na świecie: próba charakterystyki* (Kraków, wrzesień 2019); XV Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej „Informacja – Wiedza – Innowacje w Europejskiej Przestrzeni Informacyjnej” (Kraków, wrzesień 2019); konferencja „Targi Dziedzictwo: Zabezpieczenie dziedzictwa dla przyszłych pokoleń” – referat *Proces digitalizacji i tworzenia kolekcji cyfrowych* (Kraków, październik 2019); międzynarodowy X Tydzień Otwartej Nauki. „Otwartość dla kogo? Powszechny dostęp do wiedzy” – referat *Otwarty dostęp do publikacji naukowych* (Kraków, październik 2019); konferencja międzynarodowa „Lumen 2019” – referat *Modernizacja repozytorium dorobku naukowego opartego o DSpace do wymogów Ustawy 2.0 na przykładzie projektu realizowanego przez Bibliotekę Jagiellońską Uniwersytetu Jagiellońskiego* (Warszawa, listopad 2019);
- dr Marek M. Tytko – Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Kultura najnowsza – przegląd bieżących tendencji w literaturze, sztuce i filozofii” – referat *Eschatologizm w kulturze końca XX i początku XXI wieku* (Kraków, marzec 2019);
- mgr Ewa Valde-Nowak – LXIII Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przy Zarządzie Okręgu w Katowicach „Czasopisma bibliologiczne i informatologiczne w dobie przemian” (Katowice, maj 2019);
- mgr Tomasz Zacharski – konferencja prasowa „Polona/3 miliony” – referat „*Patrimonium...*” w *Bibliotece Jagiellońskiej* (Warszawa, grudzień 2019).

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

W 2019 roku Biblioteka Jagiellońska kontynuowała również swoją współpracę z bibliotekami zagranicznymi. W dniach 20–25 maja mgr Marzanna Baś (kierownik Sekcji Informacji Naukowej OUZiIN) i mgr Anna Krzak (kierownik Sekcji JBC OZC) przebywały w ramach wymiany bezpośredniej w Bibliotece Narodowej Republiki Czeskiej w Pradze. Podczas tygodniowego pobytu panie zapoznały się kompleksowo ze strukturą i ogólnym funkcjonowaniem biblioteki, ze zbiorami i pracami prowadzonymi w działach starych druków i rękopisów oraz w dziale referencyjnym i w dziale muzycznym, a także z systemem wypożyczania międzybibliotecznego. Zwiedzając poszczególne czytelnie, zwróciły szczególną uwagę na organizację udostępniania zbiorów, zarówno tradycyjnych, jak i elektronicznych. Odwiedziły też Bibliotekę Słowiańską, będącą częścią Biblioteki Narodowej, a zarazem największą w Europie Środkowej biblioteką badawczą, specjalizującą się w studiach słowiańskich. Poznając procesy zachodzące w różnych oddziałach tamtejszej placówki, miały możliwość zwiedzenia zarówno za-

bytkowego kompleksu Klementinum (wraz z imponującą barokową salą biblioteczną, wieżą astronomiczną oraz kaplicą lustrzaną, w której wysłuchały koncertu), jak i nowej siedziby biblioteki – Centralnego Depozytu w Hostivarze – gdzie zapoznały się z opracowaniem formalnym i rzeczowym zbiorów, procesem digitalizacji dokumentów oraz przebiegiem prac związanych z tworzeniem Czeskiej Narodowej Biblioteki Cyfrowej (Digitální knihovni) na poszczególnych etapach.

Z Pragi przyjeśliśmy w Krakowie Pavlinę Kočisovą, Monikę Holoubkovą i Janę Hrzinová, które w dniach 25–27 marca 2019 roku uczestniczyły w konferencji „Europejskie dziedzictwo w otwartych kolekcjach cyfrowych” (organizowanej przez Bibliotekę Politechniki Krakowskiej we współpracy z Katedrą Informatyki AGH), natomiast nie odwiedziły BJ. W dniach 14–19 lipca w Krakowie gościła również Štefánia Demská, biorąca udział w Kongresie Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Centrów Informacji (IAML) organizowanym w Uniwersytecie Jagiellońskim.

W terminie 17–21 czerwca mgr Barbara Babraj (pracownik OZC) w ramach wymiany bezpośredniej uczestniczyła w wyjeździe służbowym do Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie. Pierwszego dnia pobytu została oprowadzona po starym gmachu Uniwersytetu Wileńskiego oraz po kościele uniwersyteckim, a następnie zapoznała się z problematyką gromadzenia i katalogowania zbiorów. W następnym dniu gościła w Oddziale Rękopisów, gdzie przygotowano dla niej interesujące ją wycinki prasowe dotyczące Henryka Sienkiewicza (pochodzące ze spuścizny prof. Józefa Kallenbacha). Tam też miała możliwość zobaczenia faksymile rękopiśmiennego wydania dziewiętnastowiecznych utworów litewskiego poety Maironisa oraz zdigitalizowanych katalogów kartkowych druków litewskich, polskich i rosyjskich. W kolejnych dniach odwiedziła Oddział Starych Druków, pracownię digitalizacji zbiorów (Documental Heritage Preservation Division), Narodowe Akademickie Centrum Otwartego Dostępu, Komunikacji i Informacji (International Open Access Scholarly Communication and Information Center) oraz Muzeum Adama Mickiewicza. W godzinach popołudniowych, w czasie prywatnym odwiedzała Bibliotekę Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich. W dniach 30 września – 4 października w Bibliotece Uniwersyteckiej w Wilnie gościł dr Sebastian Grudzień (pracownik OUZiIN). W pierwszych dniach wizyty zapoznał się z ogólnym funkcjonowaniem biblioteki, zwiedził przyległe zabytkowe budynki uniwersyteckie, odwiedził Oddział Rękopisów (gdzie uczestniczył w przygotowanym dla niego pokazie manuskryptów) oraz pracownię digitalizacji zbiorów (Documental Heritage Preservation Division). W kolejnych dniach odwiedził Narodowe Akademickie Centrum Otwartego Dostępu, Komunikacji i Informacji (International Open Access Scholarly Communication and Information Center), gdzie miał możliwość przyjrzenia się nowoczesnej architekturze bibliotecznego, a także zapoznania się z wdrażaniem nowych technologii i ich wykorzystywaniem do pracy z użytkownikami. Dr S. Grudzień gościł również w Muzeum Adama Mickiewicza, gdzie spotkał się z dyrektorem tamtejszej placówki Rimantasem Šalna, ponadprogramowo zaś, w dniu powrotu do Polski, zwiedził Bibliotekę Narodową Litwy.

W ostatnim tygodniu czerwca (w dniach 23–29 czerwca) wicedyrektor ds. rozwoju mgr inż. Tomasz Zacharski oraz dr Arkadiusz Knapik (kierownik OZZ) w ramach bezpośredniej wymiany ogólnouczelnianej uczestniczyli w wyjeździe do Biblioteki Uniwersytetu Friedricha Schillera w Jenie. Celem ich wyjazdu było podniesienie kwalifikacji i zapoznanie się z rozwiązaniami oraz funkcjonalnościami podnoszącymi jakość i wygodę korzystania z usług biblioteczno-informacyjnych przez użytkowników bibliotek, jak również zaznajomienie się z funkcjonowaniem odpowiednich departamentów zajmujących się gromadzeniem zbiorów bibliotecznych i ich konserwacją i digitalizacją, a także oddziałów zajmujących się infrastrukturą informatyczną oraz pozyskiwaniem i obsługą funduszy zewnętrznych. Najistotniejszymi dniami delegacji okazały się dni spędzone w Pracowni Konserwacji Papieru i Skóry, Oddziale Digitalizacji oraz jednostce zajmującej się trójwymiarowym skanowaniem obiektów muzealnych i bibliotecznych. W ostatnim dniu pobytu obaj panowie mieli możliwość zwiedzenia biblioteki i archiwum katedry Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Naumburgu oraz Muzeum Miejskiego w Camburgu.

Dokładnie w tym samym czasie w ramach wymiany bezpośredniej Dorota Michałek-Górka (kierownik Sekcji Opracowania Technicznego w OMa) przebywała w Bibliotece Narodowej Słowacji w Martinie. Podczas pięciu dni roboczych miała możliwość zobaczenia niemal wszystkich zakamarków magazynów bibliotecznych, zlokalizowanych na 12 piętrach budynku i przyjrzeniu się sposobom składowania książek i czasopism. Jej zainteresowanie wzbudziły przede wszystkim najnowocześniejsze regały jezdne, sterowane elektronicznie, zainstalowane na trzech całkowicie zmodernizowanych piętrach. Pani D. Michałek-Górka odwiedziła także oddział opracowania zbiorów, czytelnie zbiorów specjalnych, czytelnię mikrofilmów, sekcję nadawania numerów ISBN. Z dużym zainteresowaniem spędziła czas w oddziale digitalizacji, konserwacji i oprawy, mieszczącym się w dużym kompleksie budynków po dawnych koszarach wojskowych we Vrutkach, nieopodal Martina. Tam zapoznała się z procesami automatycznego i ręcznego oczyszczania egzemplarzy przygotowanych do konserwacji i skanowania. W ramach urozmaicenia pobytu p. D. Michałek-Górka została zaproszona do Muzeum Literatury, gdzie miała możliwość zapoznania się z działalnością Macierzy Słowackiej.

Z Biblioteki Narodowej w Martinie przyjęliśmy z kolei Janę Poláčkovą i Marię Valovą, które gościły w BJ w dniach 21–23 października 2019 roku. W ramach pobytu panie zapoznały się ogólnie z działalnością i strukturą organizacyjną Biblioteki, odwiedziły OUZiIN, OZC, OZS oraz OZZ.

W dniach 23–29 czerwca mgr Krystyna Tracz (kierownik Sekcji Egzemplarza Obowiązkowego w OGr) w ramach wymiany dwustronnej pomiędzy uczelniami przebywała w Uniwersytecie Wielkotyrnowskim im. Świętych Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie (w Bułgarii). Celem jej wizyty w uczelni było przede wszystkim zapoznanie się z organizacją i działalnością dawnej Centralnej Biblioteki Uniwersyteckiej, połączonej w 2018 roku w jeden organizm z wydawnictwem uniwersyteckim i funkcjonującej obecnie jako Kompleks Biblioteczno-Informacyjno-Wydawniczy. Pięciodniowy staż pani K. Tracz oceniła jako bardzo udany pod względem merytorycznym.

W dniach 1–5 lipca mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak (kierownik OUiIN) w ramach wymiany bilateralnej odwiedziła Bibliotekę Uniwersytecką w Salzburgu, w której skład wchodzi między innymi: Biblioteka Główna, Biblioteka UniPark, Biblioteka Nauk Prawnych i Biblioteka Nauk Społecznych. Jej wizyta związana była głównie z zapoznaniem się z wdrożonym już w tej bibliotece systemem bibliotecznym Alma oraz z procesem udostępniania zbiorów. W bibliotece pani A. Prokop-Kacprzak miała okazję pomagać w pracy w wypożyczalniach, w czytelniach oraz w magazynach.

W dniach 21–27 lipca mgr Agnieszka Brzeziak (pracownik OUiIN) w ramach wymiany bilateralnej odbyła staż zagraniczny w Bibliotece Naukowej Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie. Na początku wizyty zapoznała się z organizacją i strukturą całej biblioteki, a następnie odwiedziła Oddział Rękopisów, Oddział Starodruków, Oddział Konserwacji, Czytelnię Główną, magazyn oraz sekcję metodyczno-bibliograficzną. W kolejnych dniach pobytu miała możliwość zapoznania się z organizacją pracy Biblioteki Naukowej Narodowego Uniwersytetu Politechniki Lwowskiej oraz Biblioteki Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu Medycznego im. D. Halickiego. Zwiedziła także Muzeum Historii Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. I. Franki oraz różne oddziały ukraińskiego Muzeum Historycznego wraz z jego biblioteką (mieszczące się między innymi w Czarnej Kamienicy, w Kamienicy Królewskiej i w Arsenale Miejskim).

We Lwowie przebywał również wicedyrektor BJ ds. zbiorów mgr Krzysztof Frankowicz, który odwiedził tamtejszą bibliotekę uniwersytecką w dniach 3–9 września. Ponieważ był on zainteresowany głównie organizacją pracy i funkcjonowaniem całej jednostki, wiele czasu spędził na rozmowach z dyrektorem Vasylem Kmetem, podczas których panowie wymienili swoje doświadczenia w zakresie zarządzania, kładąc szczególny nacisk na systemy biblioteczne. W trakcie pobytu we Lwowie dyrektor K. Frankowicz zwiedził obydwa budynki biblieczne, odbył spotkania z kierownikami poszczególnych działów, zapoznał się z problemami dnia codziennego lwowskich bibliotekarzy. Miał także możliwość uczestnictwa w wykładzie na temat najstarszych i najcenniejszych druków przechowywanych w bibliotece, zorganizowanym w ramach współpracy z urzędem miasta Lwowa.

Wszystkie wyjazdy pracownicy oceniali bardzo wysoko pod względem merytorycznym, podkreślając panującą wszędzie serdeczną, przyjazną atmosferę i chęć współpracy. Odbyte staże pozwoliły na zdobycie wielu ciekawych doświadczeń, pobudzających do pracy intelektualnej i nowych planów zawodowych.

Oprócz wyjazdów realizowanych w ramach umów bilateralnych pracownicy Biblioteki Jagiellońskiej odwiedzali również placówki zagraniczne w ramach innych zawartych porozumień.

W okresie sprawozdawczym BJ uczestniczyła także w programie Erasmus, w ramach którego pracownicy Biblioteki odwiedzali inne placówki naukowe za granicą.

W dniach 18–22 marca mgr Ewa Dąbrowska (kierownik OGr) oraz mgr Krystyna Tracz (kierownik Sekcji Egzemplarza Obowiązkowego w OGr) w ramach programu Erasmus+ (projekty KA103 „Mobilność edukacyjna”) odbyły praktykę w Bibliotece Uniwersyteckiej w Sewilli (w Hiszpanii). O wyborze tej biblioteki na miejsce stażu

zdecydowały zarówno wdrożenie w niej systemu Alma kilka miesięcy wcześniej, jak i stosowany tam model zarządzania oparty na zasadach jakości i ciągłego doskonalenia, dzięki czemu biblioteka ta już wielokrotnie uzyskiwała certyfikaty jakości. W trakcie pobytu obie panie miały możliwość zapoznania się z zadaniami jednostek zarządzających wszystkimi bibliotekami dziedzinowymi i wydziałowymi uniwersytetu (17 jednostek) oraz usługami centralnymi. Osobiście odwiedziły wybrane placówki, zapoznając się ze specyfiką ich funkcjonowania oraz uczestnicząc w pokazach zbiorów specjalnych i ich konserwacji.

W dniach 19–23 maja w ramach tego samego programu obie panie uczestniczyły również w wyjeździe szkoleniowym do Biblioteki Uniwersyteckiej w Hajfie (w Izraelu). W trakcie pobytu zapoznały się z pracą tamtejszej placówki w zakresie gromadzenia i opracowania zbiorów drukowanych, cyfrowych i polimedialnych, różnego typu usługami świadczonymi na rzecz społeczności akademickiej oraz działaniami podejmowanymi na rzecz dokumentowania historii i kultury Izraela. Poza zwiedzeniem biblioteki panie miały ponadto okazję zobaczyć bogate w zabytki archeologiczne muzeum uniwersyteckie Hecht Museum oraz nowoczesne budynki kampusu uczelnianego. Odbyte szkolenie panie oceniły jako bardzo interesujące, zarówno ze względu na możliwość przyjrzenia się wdrożonemu tam systemowi Alma, jak i poznania organizacji i usług świadczonych przez dużą, nowoczesną bibliotekę uczelnianą, której działalność odzwierciedla współczesne trendy bibliotekarstwa akademickiego, odpowiadające aktualnym potrzebom użytkowników.

W dniach 7–14 lipca mgr Ewa Borsuk (kierownik Sekcji Pozyskiwania Zbiorów w OGr) w ramach programu Erasmus+ gościła w dwóch wielkich bibliotekach Strasburga (we Francji) – w Bibliotece Uniwersyteckiej (Les bibliothèques de l'Université de Strasbourg) oraz w Bibliotece Narodowej i Uniwersyteckiej (Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg). Podczas 5-dniowego stażu pani E. Borsuk zwiedziła bibliotekę główną oraz biblioteki wydziałowe uniwersytetu, pokazano jej magazyny i sejf, gdzie przechowywane są szczególnie cenne obiekty i dokumenty antyczne (papiirusy, ostrakony, tabliczki zapisane pismem klinowym, medale i monety z całego świata), zapoznała się z polityką gromadzenia zbiorów i funkcjonowaniem sieci CollEx-Persée, ułatwiającej użytkownikom w całej Francji dostęp do dokumentów potrzebnych do badań, niezależnie od ich formy. Pokazano jej pracownię konserwacji zbiorów, magazyny i czytelnie. Tamtejsi bibliotekarze wyrazili zainteresowanie nawiązaniem kontaktów wymiennych z Biblioteką Jagiellońską.

W ramach programu Erasmus+ staż odbyły również dr Żaneta Kubiec (kierownik OOOZ) oraz mgr Halina Stachowska (asystent dyrektora BJ), które w dniach 15–22 września przebywały w Centralnej Bibliotece Uniwersyteckiej „Carol I” w Bukareszcie. Podczas pobytu panie odwiedziły niemal wszystkie oddziały tamtejszej placówki. Ich ciekawość wzbudziła między innymi skomplikowana i bardzo drobiazgowo ewidencja zbiorów, regulowana rozporządzeniami ministerialnymi. Ostatniego dnia pobytu panie miały okazję zwiedzić imponujący gmach Biblioteki Narodowej Rumunii, liczącej ponad 12-milionowy księgozbiór. Wizyta w Centralnej Bibliotece Uniwersyteckiej „Carol I” była dla obu pań bardzo ciekawym doświadczeniem – wielogodzinne rozmowy z ru-

muńskimi bibliotekarzami umożliwiły wymianę wzajemnych doświadczeń w zakresie organizacji i codziennej pracy w bibliotece, a zwłaszcza w zakresie implementacji nowego systemu bibliotecznego Alma.

Uczestników programu Erasmus+ przyjmowaliśmy również w Bibliotece Jagiellońskiej.

W dniach 20–24 maja w BJ przebywała pani Ljiljana Ćuk z Biblioteki Uniwersyteckiej w Nowym Sadzie (Serbia). Podczas wizyty zapoznała się z pracą OGr, OoZ, OUZiIN, OMa, OZC oraz Oddziału ds. Projektów. Zwiedziła również Klinikę Papieru, Sekcję Konserwacji OZZ oraz Bibliotekę Wydziałową WZiKS UJ. Uczestniczyła w zorganizowanym dla niej pokazie zbiorów specjalnych, miała też okazję zwiedzić Muzeum UJ w Collegium Maius.

W dniach 21 czerwca – 2 lipca w Bibliotece Jagiellońskiej gościł dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej i Krajowej w Bonn dr Ulrich Meyer-Doerpinghaus. W pierwszych dniach pobytu zwiedził Collegium Maius, odbył spotkanie z dyrekcją BJ w osobach prof. Zdzisława Pietrzyka i Aleksandry Ciešlar, wygłosił wykład na temat macierzystej instytucji dla zainteresowanych pracowników BJ. W kolejnych dniach odbył spotkania z kierownikami OoZ, OGr, OMa, OUZiIN oraz OZC. Uczestniczył też w pokazie zbiorów specjalnych. Podczas wizyty w Krakowie odwiedził ponadto Bibliotekę Instytutu Historii Sztuki UJ i Bibliotekę Wydziałową WZiKS UJ. Gościł również w Oddziale ds. Projektów. W ostatnim dniu pobytu odbył spotkanie z wicedyrektorem Tomaszem Zacharskim i kierownikiem OZZ, a następnie złożył wizytę w Klinice Papieru.

W terminie 3–5 lipca w BJ przebywał kolejny uczestnik programu Erasmus – Thomas Stasinopoulou z Biblioteki Uniwersyteckiej w Atenach. Po omówieniu spraw organizacyjnych związanych z jego pobytym złożył wizytę w OGr, a następnie odwiedził OZC, OoZ, OUZiIN, OMa i Klinikę Papieru. Uczestniczył też w pokazie cennych obiektów, zorganizowanym dla niego przez OZS, zwiedził również Muzeum UJ w Collegium Maius.

W dniach 8–9 października gościliśmy w Bibliotece uczestniczącego w programie Erasmus pana Martina Hájka z Biblioteki Naukowej w Ołomuńcu (Czechy). W trakcie dwudniowej wizyty zapoznał się on z organizacją i funkcjonowaniem OUZiIN, OoZ, OZC i OMa. Odwiedził ponadto Klinikę Papieru oraz OZS, gdzie przygotowano dla niego pokaz zbiorów specjalnych. Przebywając w Krakowie, miał też okazję zwiedzić najstarszą część UJ w Collegium Maius.

W terminie 4–8 listopada przebywały w BJ panie Evelin Franku i Fruzsina Puskás z Uniwersytetu w Debreczynie (Węgry). Po spotkaniu organizacyjnym odwiedziły Sekcję Administracji w OOrg, OUZiIN, OMa, OGr i OoZ. W kolejnych dniach pobytu zwiedziły Muzeum UJ w Collegium Maius, Bibliotekę Wydziałową WZiKS UJ, uczestniczyły w zorganizowanym w BJ pokazie zbiorów specjalnych, złożyły wizytę w OZC, w Klinice Papieru oraz w Sekcji Wydarzeń Kulturalnych OOrg.

W dniach 28 maja – 26 czerwca w Bibliotece gościliśmy studentkę Uniwersytetu w Pardubicach (Czechy) – Helenę Honkiszovą, która przebywała w Krakowie w ramach stypendium ufundowanego dla niej przez jej macierzystą uczelnię. W trakcie pobytu pani H. Honkiszova przygotowywała swoją pracę dyplomową, korzystając ze zbiorów

BJ, odwiedziła Instytut Judaistyki UJ, Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz instytucje związane z Holocaustem.

W ramach programu stypendialnego pod koniec roku (w dniach 4 listopada – 6 grudnia) z Uniwersytetu w Pardubicach gościliśmy również studentkę slawistyki i historii Zuzanę Kuzelovą, która przygotowywała swoją pracę dyplomową, korzystając w Lectorium ze zbiorów BJ.

W ramach współpracy międzynarodowej pracownicy Biblioteki Jagiellońskiej uczestniczyli w konferencjach międzynarodowych:

- dr Sebastian Grudzień – konferencja „Development of historical Slavonic Studies in the geopolitical transformations in Central Europe in the first half of the 20th century” – referat *Historia w slawistycznym dorobku Henryka Batowskiego* (Praga, wrzesień 2019);
- dr Monika Jaglarz, dr Lucyna Nowak – konferencja w ramach programu Erasmus+ „Die Zukunft des Kulturellen Erbes im Modernen Europa“ (Poczdham, listopad 2019);
- mgr Barbara Krawczyk – konferencja „Biblioteka i generacja: wyzwania, prognozy, oczekiwania” – referat *Biblioteka Jagiellońska w przestrzeni cyfrowej* (Połtawa, październik 2019);
- dr Żaneta Kubic – konferencja „The heritage of university libraries” – referat *How to deal with being the oldest and the biggest: Jagiellonian Library case study* (Paryż, listopad 2019);
- dr Żaneta Kubic, mgr Tomasz Zacharski – V4 Library Directors Meeting (Budapeszt, czerwiec 2019).

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Od lutego do maja kontynuowano cykl otwartych wykładów szkoleniowych Ars Quaerendi, obejmujących 19 różnych sesji tematycznych. W ramach cyklu odbyło się 20 wykładów, w których udział wzięło 46 zarejestrowanych osób. Dużym powodzeniem (przejawiającym się zarówno pod względem liczby zainteresowanych jednostek UJ, jak i liczby osób) cieszyły się również wykłady Ars Quaerendi Plus. Skorzystało z nich 27 grup (łącznie 439 osób).

Prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk prowadził wykłady dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na WZiKS UJ: *Kolekcje zasobów informacyjnych i kultura książki w dziejach, Wielkie biblioteki i ich historia oraz Zarządzanie w bibliotekarstwie i praktyce informacyjnej*, a także seminarium magisterskie i doktoranckie.

Mgr Paweł Barcik prowadził ćwiczenia *Zbiory Specjalne – kartografia* dla słuchaczy studiów podyplomowych Dawna Książka, Zbiory Specjalne i Archiwalia na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. Na tym samym kierunku mgr Anna Krzak prowadziła ćwiczenia *Digitalizacja i tworzenie kolekcji cyfrowych*. Kończąc zajęcia II semestru roku akademickiego 2018/2019, mgr Barbara Bułat prowadziła Konwersatorium z technik przeszukiwania humanistycznych baz danych dla studentów I roku

studiów doktoranckich Wydziału Historycznego UJ. Również w ramach II semestru roku akademickiego 2018/2019 dr Bartłomiej Gapiński prowadził konwersatorium *Wprowadzenie do antropologii religii* dla studentów IV roku Instytutu Historii UJ oraz warsztat *Historia starości* dla studentów V roku tego instytutu. Dr Leszek Szafrąński prowadził ćwiczenia *Zarządzanie informacją wizualną i dźwiękową* dla studentów I roku studiów II stopnia na kierunku Zarządzanie Informacją (na WZiKS UJ) oraz *Menedżer zasobów cyfrowych* dla studentów II roku studiów II stopnia na tym samym kierunku.

Pracownicy wielu oddziałów prowadzili ponadto szkolenia dla studentów i uczniów, odbywających w Bibliotece Jagiellońskiej praktyki studenckie (1 osoba z Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie i 1 osoba z Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ).

UTRZYMANIE BUDYNKU

Kolejny już rok wszelkie zadania związane z bieżącym utrzymaniem infrastruktury technicznej budynków BJ a także z utrzymaniem należytego stanu oświetlenia, instalacji wodnych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania realizował Oddział Techniczny, kierowany przez mgr. inż. Janusza Mikę.

W 2019 roku przeprowadzono bieżącą konserwację całego systemu klimatyzacyjnego, wykonano naprawy oraz regulacje siłowników zaworów hydraulicznych i przepustnic, wymieniono uszkodzone manometry, a także czujniki temperatury, wilgotności i przepływu. Sprawdzono naciągi pasków napędowych wszystkich wentylatorów, prowadzono monitorowanie nastaw parametrów poszczególnych central klimatyzacyjnych oraz wprowadzono konieczne ich modyfikacje.

Wymieniono ponadto 245 filtrów powietrza w 45 centralach klimatyzacyjnych, 75 filtrów w klimakonwektorach, 2 w serwerowni, 2 w skarbcu oraz 32 w agregatach wody lodowej. W pomieszczeniu monitoringu ochrony wymieniono klimatyzator pod-sufitowy.

Przeprowadzono wymagane przeglądy i kontrole szczelności układów freonowych w agregatach wody lodowej AG1, AG2, AG3 oraz w klimatyzatorach w skarbcu i w szafie klimatyzacji precyzyjnej w serwerowni.

Na bieżąco monitorowano stan ciśnienia wody w instalacjach grzewczych i chłodzących, pracę agregatów wody lodowej i węzła cieplnego centralnego ogrzewania. Usunięto awarię zaworu regulacyjnego przepływu na rurociągu centralnego ogrzewania w piwnicy, w części niskiej budynku nr 1.

W odniesieniu do systemu transportu książek prowadzono codzienny, bieżący nadzór nad jego pracą, dokonywano regularnych przeglądów stanu wózków, torowisk, zwrotnic, drzwi ogniowych oraz urządzeń sterujących. Prowadzono bieżące naprawy układów napędowych wózków (wymiana kółek jezdnych i bocznych, regulacje sprzęgieł), zwrotnic (wymiana uszkodzonego okablowania) oraz zasilaczy torowisk, wymieniono uszkodzone odcinki zębatek w torowisku oraz gumowe profile zakrętów i najzdówek przed zwrotnicami. Przeprowadzono także naprawy modułów sterujących,

wymianę przekaźników, wymianę fotodetektorów i regulację krańcowych wyłączników w zderzakach. Przygotowano również specyfikację istotnych warunków zamówienia do przeprowadzenia pierwszego etapu modernizacji systemu transportu książek.

W głównej stacji transformatorowej prowadzono bieżące prace konserwacyjne i kontrolne stanu aparatury łączeniowej oraz okablowania. Przeprowadzono również okresowe sprawdzenie stanu zabezpieczeń przeciwzwarciovych i przeciwporażeniowych w tablicach rozdzielnic piętrowych.

Stosownie do zaleceń i uwag zamieszczonych w protokole przeglądu technicznego budynków wykonano prace związane z konserwacją wylotów kominowych oraz oczyszczenia dachu i rynien. Wymieniono też uszkodzone fragmenty izolacji rur doprowadzających glikol do agregatu ziębniczego AG3, usytuowanego na dachu budynku nr 1. Ponadto zabezpieczono kruszące się fragmenty dachu części wysokiej starego gmachu Biblioteki oraz poprawiono uszczelnienie świetlika nad holem głównym nowego gmachu.

Prowadzono również wszelkie prace związane z utrzymaniem właściwego stanu oświetlenia budynku, bieżącą naprawą sieci zasilania elektrycznego, naprawami ślusarskimi i hydraulicznymi. W Czytelni Głównej zdemontowano, a następnie (po przeprowadzeniu renowacji katedry), zamontowano i podłączono gniazda zasilające, teletechniczne i informatyczne. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom czytelników, zainstalowano też lampy dodatkowego oświetlenia na stołach.

W sali konferencyjnej budynku nr 1 przeprowadzono kable HDMI do podłączenia rzutnika, pozwalające na transmisję multimediów w najwyższej jakości. Przeciągnięto też przewody i zainstalowano dodatkowe kamery monitoringu ochrony w holu głównym starego gmachu.

Wykonano remont dźwigu platformowego zainstalowanego przy schodach, obok sali konferencyjnej w budynku nr 2.

W bramie przed wejściem głównym od strony ul. Oleandry wymieniono siłownik przesuwu bramy, a w bramie od strony ul. Kadrówki zamontowano siłowniki otwierające. Automatyka otwierania bramy, ze stałym jej nadzorem wizyjnym, to kolejne ułatwienie w obsłudze technicznej obiektu, a zarazem łatwość zdalnego otwarcia/zamknięcia bramy w przypadku zaistnienia takiej potrzeby (ewakuacja obiektu, dojazd służb ratowniczych bądź technicznych). Nad wjazdem oraz wzdłuż chodnika od strony południowej zamontowano oświetlenie.

Kolejna dotacja Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa umożliwiła kontynuowanie wymiany stolarki okiennej w starym budynku – wymieniono 58 okien skrzynkowych na 1. piętrze i 15 okien w pomieszczeniach katalogu w części niskiej gmachu.

Wewnętrzna służba ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” pod kierownictwem mgr. inż. Dariusza Bylicy nadzorowała także prace bieżące związane z utrzymaniem sprawności działania zainstalowanych urządzeń systemu sygnalizacji włamania, napadu i kontroli dostępu.

W roku 2019 wykonano końcowe prace nad projektem kompleksowej modernizacji zintegrowanego systemu bezpieczeństwa MDI. Ogłoszony unijny przetarg nieograniczony wygrała firma DYSKRET, która w dniu 2 grudnia 2019 roku przystąpiła do

realizacji pierwszego etapu modernizacji. W ramach prowadzonych prac wymieniony zostanie cały system SSWN i KD oparty o produkty firmy Monitor Dynamics – zastąpią go urządzenia i oprogramowanie firmy NEDAP, które obsługują między innymi „Strefę studenta” na ul. Jagiellońskiej, należącą do Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 17 drzwiach zastosowany zostanie pilotażowy system bezprzewodowej kontroli dostępu w oparciu o zamki elektryczne ASSA ABLOY – APEIRO.

W pomieszczeniu uzbrojonego stanowiska interwencyjnego wymieniono urządzenie klimatyzacyjne wraz z całą instalacją, zapewniając tym samym bardzo dobre warunki pracy przebywających tam pracowników ochrony. Co więcej, mając na uwadze podniesienie poziomu bezpieczeństwa pracujących w tym pomieszczeniu osób, a w dalszej perspektywie możliwość zdalnego monitorowania niektórych parametrów pracy lokalnego systemu alarmowego, KD i telewizyjnego systemu dozorowego (CCTV), pomieszczenie to zostało wyposażone w kamerę IP o wysokiej rozdzielczości.

W ramach dozoru wizyjnego wymieniono również dwie kamery monitorujące obszar przed budynkiem Biblioteki od strony alei A. Mickiewicza (kamery stacjonarne HD-TVI z oświetlaczem podczerwieni) oraz zainstalowano kamerę (o kącie widzenia 180 stopni) monitorującą bramę i otoczenie BJ od strony Muzeum Narodowego. Obraz uzyskany z kamer w rękach prawidłowo działającego zespołu ochrony jest efektywnym narzędziem, pozwalającym bardzo szybko reagować na ewentualne, wymagające interwencji zdarzenia w tym obszarze.

System CCTV jest nieustannie modernizowany. Po zakończeniu pierwszego etapu modernizacji systemu bezpieczeństwa MDI cała infrastruktura teleinformatyczna oparta będzie o szkielet światłowodowy.

Kontynuowano również rozpoczętą w 2014 roku realizację projektu „system jednego klucza”. W 2019 roku we wkładki Master Key wyposażonych było około 50 drzwi.

W okresie sprawozdawczym zwiększono też ilość skrytek depozytowych, aby uniknąć sytuacji, w których czytelnik nie mógł skorzystać z niektórych agend BJ ze względu na brak możliwości pozostawienia swoich rzeczy.

W 2019 roku lokalny system sygnalizacji włamania monitorowany był przez firmę Solid. Praca grupy interwencyjnej, która w ramach tej samej umowy ma wspierać w działaniach wewnętrzną służbę ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” nie budzi żadnych zastrzeżeń.

BIBLIOTEKI INSTYTUTOWE UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

W 2019 roku system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego obejmował Bibliotekę Jagiellońską wraz z 7 bibliotekami wydziałowymi UJ, 1 biblioteką międzywydziałową oraz 24 bibliotekami instytutowymi, a także Biblioteką Medyczną z podległymi jej bibliotekami zakładowymi Collegium Medicum. Głównym zadaniem bibliotek instytutowych UJ, jako jednostek specjalistycznych, jest gromadzenie księgozbioru dla prowadzonych badań oraz dydaktyki na danym kierunku studiów.

W roku 2019 biblioteki instytutowe Uniwersytetu Jagiellońskiego wzbogaciły swój księgozbiór o 17 658 wol. druków zwartych, 3672 jedn. inwentarzowe czasopism

i 358 jedn. zbiorów specjalnych. Po uwzględnieniu ubytkowania księgozbiorów poszczególnych jednostek, związanego głównie z usuwaniem zdezaktualizowanych materiałów (na przykład podręczniki z lat 60. i 70. XX wieku) bądź zbiorów na przestarzałych nośnikach (na przykład kasyety magnetofonowe) ostatecznie na dzień 31 grudnia 2019 roku biblioteki instytutowe UJ posiadały łącznie 2 121 925 wol. i jedn., w tym 1 688 327 wol. druków zwartych, 283 299 wol. czasopism i 150 299 jedn. zbiorów specjalnych. Liczba wszystkich tytułów czasopism bieżących wynosiła 1344, z czego 853 stanowiły tytuły polskie.

W roku sprawozdawczym nieznacznie wzrosła liczba posiadanych komputerów. Biblioteki wyposażone były w 442 urządzenia, z czego do dyspozycji czytelników przeznaczonych było 288 sztuk. Do Internetu podłączone były 432 komputery – czytelnicy mieli dostęp do 287 spośród nich. Do prac biblioteczno-bibliograficznych wykorzystywano łącznie 338 komputerów.

Dostęp do własnych katalogów w Internecie oraz korzystanie z zewnętrznych baz danych umożliwiło 29 bibliotek.

W odniesieniu do liczby użytkowników odnotowano spadek o 1809 osób (to jest 6,7%) – w stosunku do roku poprzedniego. W 2019 roku liczba zarejestrowanych czytelników indywidualnych wyniosła 25 368. Ze względu na charakter i różnice w funkcjonowaniu poszczególnych bibliotek wydziałowych i instytutowych oraz brak danych z niektórych jednostek, które nie rejestrują liczby zrealizowanych zamówień (jak na przykład Biblioteka Nauk Przyrodniczych czy też Biblioteka Muzeum Collegium Maius) bądź mają wolny dostęp do półek (jak na przykład Biblioteka Instytutu Psychologii, Biblioteka Instytutu Studiów Międzykulturowych, Biblioteka Wydziałowa WZiKS) niemożliwe jest zliczenie liczby udostępnionych przez biblioteki zbiorów.

Liczba zatrudnionych bibliotekarzy nieznacznie zmalała – w bibliotekach instytutowych i wydziałowych Uczelni pracowało łącznie 127 osób, w tym 121 na pełnym etacie (73 zatrudnionych pracowników posiadało wyższe wykształcenie bibliotekarskie).

Przez cały rok prowadzone były intensywne szkolenia merytoryczne w zakresie komputerowego opracowania dokumentów zwartych oraz wydawnictw ciągłych w nowo wprowadzonym systemie Alma. Przeprowadzone zajęcia trwały łącznie 306 godzin. Równocześnie prowadzone były szkolenia i konsultacje dotyczące innych modułów systemu, na przykład w zakresie gromadzenia bądź udostępniania zbiorów. Uczestniczyli w nich prawie wszyscy pracownicy bibliotek instytutowych i wydziałowych UJ.

W ramach instruktażu i nadzoru nad bibliotekami sieci bibliotecznej Uniwersytetu przeprowadzono 115 konsultacji na miejscu oraz udzielono 149 informacji telefonicznych.

SŁOWA KLUCZOWE:

zbiory biblioteczne, czytelnictwo, wystawy, Biblioteka Jagiellońska

KEYWORDS:

collections, readership, exhibitions, Jagiellonian Library